

На основу члана 32. и члана 66. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС" број 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др.закон, 47/2018 и 111/2021 - др.закон) и члана 37. став 1. тачка 60) Статута града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ бр. 5/2019), Скупштина града Ваљева на седници одржаној _____ 2025. године, донела је

ЗАКЉУЧАК

о усвајању Извештаја о раду Матичне библиотеке
„Љубомир Ненадовић“ Ваљево
за 2024. годину

1. Усваја се Извештај о раду Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево за 2024. годину, усвојен одлуком Управног одбора Установе број 156 од 25.02.2025.године.

2. Закључак доставити Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић“ Ваљево .

СКУПШТИНА ГРАДА ВАЉЕВА
Број: 020-5/2025-09

ПРЕДСЕДНИК
Скупштине града Ваљева
Др Слободан Гвозденовић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Правни основ за доношење наведеног закључка садржан је у члану 32. и члану 66. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Сл.гласник РС" број 129/2007, 83/2014-др. закон, 101/2016-др. закон, 47/2018 и 111/2021-др.закон) и члану 37. став 1. тачка 60) Статута града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева" бр. 5/2019).

Чланом 32. Закона о локалној самоуправи прописане су надлежности Скупштине општине, у складу са законом, а чланом 66. став 3. истог закона прописано је да се одредбе овог закона које се односе на скупштину општине примењују и на градску скупштину.

Чланом 37. став 1. тачка 60) Статута града Ваљева прописано је да Скупштина града разматра и усваја годишње извештаје о раду јавних предузећа, установа и других јавних служби чији је оснивач или већински власник Град.

Делатност Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић" Ваљево одвијала се на основу позитивних законских прописа одређених Законом о култури ("Сл.гласник РС" број 72/2009, 13/2016, 30/2016 – испр. 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023), Законом о библиотечкој – информационој делатности ("Сл. гласник РС" бр. 52/2011 и 78/2021), Законом о старој и реткој библиотечкој грађи („Сл. гласник РС" број 52/11) и пратећих подзаконских аката. Послове и задатке у оквиру делатности Матичне библиотеке у складу са Законом и Програмом рада реализовала су 22 запослена, за које су зараде и остала лична примања обезбеђена у градском буџету.

У оквиру своје основне библиотечко-информационе делатности Библиотека располаже са фондом од 135399 монографских публикација и 19842 јединице периодичних публикација. Укупан број корисника услуга у вези са позајмицом у 2024. години је 29761, а укупан број долазака у Библиотеку је 42800, што се односи на све услуге које пружа (позајмица публикација, посета културним програмима и коришћење читаонице). На крају 2024. године COBISS база Библиотеке садржи 86498 записа.

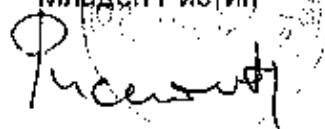
Културни програми у Библиотеци су одржани у планираном обиму од којих су најзначајније манифестације на републичком нивоу, „Љубини дани", "BOOKa у Дворишту", радионице и програми за децу и појединачни програми. Остварен је и запажен резултат у раду Музеја завичајних писаца.

Током 2024.године Матична библиотека је значајно унапредила своју издавачку делатност, објављивањем 6 монографских публикација и 2 периодичне публикације.

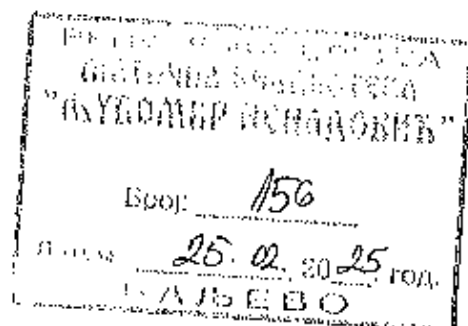
За делатност Матичне библиотеке у 2024. години издвојена су средства у укупном износу од 47.801.023,55 динара и то из буџета града 46.746.267,70 динара (од чега средства Министарства културе и информисања износе 5.034.250,04 динара) и 1.054.755,85 динара из осталих извора.

У складу са наведеним одредбама предлаже се доношење Закључка као у диспозитиву.

Обрађивач:
Одељење за друштвене делатности
Руководилац
Младен Ристић

Матична библиотека
„Љубомир Ненадовић“ Ваљево

У складу са чл. 78, Закона о култури (Сл. гл. РС, бр. 72/09,13/2016 и 30/2016) и чл.31, Статута Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, Управни одбор Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево донео је

О Д Л У К У

- 1) Усваја се Извештај о раду Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево за 2024. годину.
- 2) Извештај о раду Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево – налази се у прилогу ове одлуке.

Председник Управног одбора
Матичне библиотеке

Александар Саватић

МАТИЧНА БИБЛИОТЕКА «ЉУБОМИР НЕНАДОВИЋ» ВАЉЕВО

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МАТИЧНА БИБЛИОТЕКА
«ЉУБОМИР НЕНАДОВИЋ»
Број: 150
Датум: 25.02. 2025. год.
ВАЉЕВО

14000 Ваљево, Војводе Мишића 35

**www.bibliotekavaljevo.rs
office@bibliotekavaljevo.rs**

Градска управа Града Ваљева			
-Гласарица-			
Примљено: 26 FEB 2025			
Орган	«	Датум	Одредба

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
МАТИЧНЕ БИБЛИОТЕКЕ «ЉУБОМИР НЕНАДОВИЋ» ВАЉЕВО**

за 2024.

Фебруар 2025.

САДРЖАЈ

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
ОСНОВНИ ПОДАЦИ О УСТАНОВИ	3
ЗАКОНСКИ ОСНОВ	4
2. ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ	5
2.1. БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНА ДЕЛАТНОСТ	5
2.2. ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ	6
2.3. КУЛТУРНА ДЕЛАТНОСТ	6
2.4. ПОДАЦИ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ	8
3. ПРИКАЗ РЕАЛИЗОВАНИХ АКТИВНОСТИ	9
3.1. МРЕЖА	10
3.2. КЊИЖНИ ФОНД	11
3.2.1. <i>Стање фонда</i>	11
3.2.2. <i>Попуњавање фондова - набавка књига и периодике</i>	13
3.2.3. <i>Обрт књижног фонда</i>	21
3.3. РАД СА КОРИСНИЦИМА	21
3.4. COBISS (корпоративни онлајн библиографски систем)	32
3.5. СТАРА И РЕТКА БИБЛИОТЕЧКА ГРАЂА	33
3.6. МАТИЧНЕ ФУНКЦИЈЕ	34
3.7. КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ И ДРУГЕ ПРОМОТИВНЕ ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ	38
3.7.1. <i>Културни програми за одрасле и децу</i>	38
3.7.2. <i>Библиотека организује и учествује као организатор или суорганизатор у значајним манифестацијама националног и међународног карактера, а које су углавном одржане у 2024.г.</i>	49
3.7.3. <i>Библиотека организује програме у оквиру градских и локалних манифестација у 2024.г.</i>	49
3.7.4. <i>Остале информативно-промотивне активности</i>	49
3.7.5. <i>Сарадња са медијима</i>	50
3.8. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА	51
3.9. ИСТРАЖИВАЧКИ РАД	51
3.10. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ	52
3.10.1. МОНОГРАФСKE ПУБЛИКАЦИЈЕ	53
3.10.2. ИНФОРМАТИВНО-ИЗДАВАЧКА ПРОДУКЦИЈА	53
3.10.3. КЊИЖЕВНЕ НАГРАДЕ И КОНКУРСИ	53
3.11. САЈМОВИ КЊИГА	53
3.12. УЧЕШЋЕ У ОДБОРИМА И КОМИСИЈАМА	53
3.13. ПРОЈЕКТИ	54
3.13.1. <i>Пројекат „Пружање библиотечких услуга удаљеним корисницима – набавка возила за библиобус“</i>	54
3.13.2. <i>Пројекат „Књижевна манифестација „Љубини дани“</i>	54
3.13.3. <i>Пројекат „Васпитни налози – до праведног ...“</i>	54
3.13.4. <i>Пројекат „Women Writers Route“</i>	54
3.13.5. <i>Пројекат ЕУТЕКА</i>	55
3.13.6. <i>Пројекат „Април, месец књиге“</i>	55
3.14. ПАРТНЕРСТВА	55
4. ПРОСТОР И ОПРЕМА	56
4.1. ПРОСТОР (ОБЈЕКТИ)	56
4.1.1. ИНИЦИЈАТИВА ЗА НОВУ ЗГРАДУ БИБЛИОТЕКЕ	57
4.2. ОПРЕМА	59
4.2.1. ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ПРОСТ. КАПАЦИТЕТА	59
4.2.2. РАЧУНАРСКА И ДРУГА ТЕХНИЧКА ОПРЕМА	59
4.2.3. МОТОРНА ВОЗИЛА	60
5. ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ И ЗАШТИТА ИМОВИНЕ	60
5.1. ЗАШТИТА НА РАДУ	60
5.2. ОСИГУРАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ И ИМОВИНЕ	61
5.2.1. <i>Осигурање запослених</i>	61
5.2.2. <i>Осигурање имовине</i>	61
6. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И КАДРОВИ	62
6.1. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	62
6.2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА	64
7. ПОСЕБНЕ МЕРЕ И РЕЗУЛТАТИ	66
7.1. ПОСЕБНИ ПОЗИТИВНИ РЕЗУЛТАТИ	66
8. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ	67
9. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	68

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О УСТАНОВИ

Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево најстарија је установа у области културе у Ваљеву. Основана је 1868. год. као Читаоница ваљевска и била је трећа по величини и значају читаоница у тадашњој Србији. До Другог светског рата развија живу и разноврсну активност те као таква постаје препознатљив део културе Ваљева и Србије. У то време, на предавањима и књижевним вечерима, учествовали су наши познати књижевници - Милош Црњански, Десанка Максимовић, Густав Крклец и др. После Другог светског рата Библиотека наставља свој рад и доживљава брз и свестран развој.

Данас је Библиотека институција која на основу Закона о библиотечко-информационој делатности обавља поверене послове, матичну функцију над 45 библиотеке у Колубарском округу (општинске, школске и специјалне). Њен књижни фонд чини око 135.000 монографских публикација.

Библиотека поседује неколико легата – збирку целину професора Радослава Павловића, антропогеографа, у којој се налази 800 веома вредних књига, и збирку књига добијених на поклон од Десанке Максимовић, коју чини 700 књига које су песникињи, са посветама, поклањали бројни светски и домаћи писци, уметници, научници и државници.

Библиотека поседује и легате добијених на поклон од завичајних аутора и то су: збирке књига проф. др Слободана Ж. Марковића, добијених 2015. године, збирка књига професора Животе Филиповића, добијена почетком 2000. година, затим збирка књига, периодике, рукописа и друге ситне документационе грађе Здравка Ранковића, новинара и публицисте, добијена 2021.године од наследника, као и збирка књига, периодике, рукописа и ситног документационог материјала Бранка Пиргића, књижевника и библиотекара, добијена од власника и породице у периоду 2021 – 2024. године.

На основу Закона о старој и реткој библиотечкој грађи, Библиотека од 2013.г. и Решења о одређивању библиотека које обављају послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе ("Сл. гласник РС" бр.14/13), стара се о културном наслеђу на територији Колубарског округа.

Библиотека има развијене службе у оквиру којих се обављају стручни библиотечки послови и то обрада грађе, позајмица публикација, књига, периодичних публикација и друге грађе корисницима и за коришћење у читаоницама, стручни послови у вези завичајне грађе, периодичних публикација, матичних функција и дигитализације. Од 2006.г. Библиотека је чланица COBISS-а, библиотечко-информационог система за узајамну каталогизацију.

Поред послова у вези са набавком и позајмицом грађе, Библиотека организује издавачку делатност и организује бројне културне програме и манифестације, значајне за Ваљево и целу Србију. Више од три деценије Библиотека је на ширем простору препознатљива по својим културним програмима и акцијама (петња књижевна манифестација „Двориште“ одржава се од 1987. године до данас, међународна манифестација „Песници словенских језика Десанки у част“ организована је од 1984 – 1994. године, бројни научни скупови и округли столови о делу значајних завичајних стваралаца, као што је Милован Глишић, Десанка Максимовић, Радован Бели Марковић, Зоран Јоксимовић, Љубомир П. Ненадовић, Милован Ђ. Глишић и др, организовани су у интервалу од 1997 – 2017. године. Библиотека организује књижевне вечери, предавања, трибине, изложбе и друге

скупове, а посебно место припада манифестацији „Љубини дани“ и награди „Љубомир П. Ненадовић“, која се, често уз подршку Министарства културе и информисања Републике Србије, од 2014.године додељује за најбољу путописну књигу на српском језику, и која је постала културни догађај на нивоу Србије. Од 2022. године, у оквиру „Тешњарских вечери“, одржава се нови програмски циклус, „Завичајни књижевни агапе“, током кога се представљају стваралачки и издавачки подухвати завичајног карактера. Уз подршку Министарства културе, осниван је у 2016.године, Музеј завичајних писаца, јединствена стална изложбена поставка посвећена књижевним великанима Србије и Ваљева. Ове манифестације значајне су по свом квалитету и културном доприносу и знак су препознавања Ваљева у свим културним круговима у Србији. Од издавачких подухвата истиче се монографија „Ваљевска библиотека 1868 – 2008“, зборнике са округлих столора о Љубомиру П. Ненадовићу, Десанки Максимовић, Радовану Белом Марковићу, Зорану Јоксимовићу и Миловану Ђ. Ђлишићу, као и бројне друге публикације завичајних аутора, као што је Андреј Јелић Мариоков, Милорад Радојчић, Остоја Продановић и др.

Библиотека континуирано ради на повећању броја чланова, организујући програме који подстичу читалачке навике, посебно за децу. Од 2010. године се организују програмски циклуси „Од читања се расте“, „Весела среда“, „Зимовање у библиотеци“, „Јелка жеља“, а од 2022. године су то „Април, месец књиге“, „Читалачки клуб“, Сусрети литерарних секција основних школа Ваљева „Од детета до поете“, Фестивал драмског стваралаштва деце „Десанка Максимовић“.

Библиотека је отворена установа која сарађује са другим институцијама и удружењима, из државног и невладиног сектора, са библиотекама из других градова, Задужбином Десанка Максимовић, Вуковом задужбином, Матицом српском, САНУ, бројним установама на републичком и локалном нивоу, Филолошким факултетом Универзитета у Београду, Филозофским факултетом у Новом Саду и другим факултетима. Библиотека сарађује са струковним организацијама и удружењима, учествује на стручним и научним скуповима у циљу усавршавања и учествовања у процесу развоја библиотечко-информационе делатности на нивоу Србије (Библиотекарско друштво Србије, Заједница матичних библиотека Србије и др.)

Библиотека је носилац Ордена Светог Саве, Изузетне Вукове награде за изузетан допринос култури и образовању, Ордена Светог Николаја Велимировића, добитница је Сурепове награде, Награде града Ваљева и многих других признања.

ЗАКОНСКИ ОСНОВ

Рад Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево (у даљем тексту: Библиотека) одвија се на основу позитивних законских прописа одређених Законом о култури („Сл. гласник РС“ бр. 72/09, 13/2016, 30/2016-испр., 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023), Законом о библиотечко – информационој делатности („Сл. гласник РС“ бр.52/2011, 78/2021 и 76/2023), Законом о старој и реткој библиотечној грађи („Сл. гласник РС“ бр. 52/11), Законом о јавним службама („Сл. гласник РС“ бр. 42/9, 71/94, 79/2005-др. закон, 81/2005-испр. др. закона, 83/2005-испр. др. закона и 83/2014-др. закон), Законом о културним добрима („Сл. гласник РС“ бр. 71/94, 52/2011-др. закони, 99/2011-др. закон, 6/2020-др. закон, 35/2021-др. закони и 76/2023 - др. закон), Законом о обавезном примерку публикација („Сл. гласник РС“ бр. 52/11 и 13/2016), Законом о издавању публикација („Сл. гласник РС“ бр. 37/91, 53/93, 67/93, 48/94, 135/04, 101/2005-др. закон) и пратећим подзаконским актима и упутствима; Статутом Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево и другим интерним актима, међународним стандардима ИФЛА-е (међународна библиотечка асоцијација) о селекцији, смештају, обради, коришћењу грађе и др.

Закон о култури, у члану 78, регулише обавезу Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево да оснивачу поднесе Извештај о раду за претходну годину („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 13/2016, 30/2016-испр., 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023).

Извештај о раду Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево за 2024. годину доставља се оснивачу, Граду Ваљево, преко Одељења за друштвене делатности, а и Народној библиотеци Србије и Министарству културе Републике Србије.

2. ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ

2.1. БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНА ДЕЛАТНОСТ

Библиотечко-информациона делатности је законом дефинисана као **делатност од општег интереса за Републику Србију**¹.

Библиотека је јавна установа коју је основала локална самоуправа, односно, Град Ваљево, са циљем да обавља библиотечко-информативну делатност у складу са овлашћењима која проистичу из Закона о библиотечко-информационој делатности².

Библиотека је установа културе и основна јединица библиотечко-информационог система Колубарског округа. Она је матична библиотека за све јавне, школске и специјалне библиотеке у округу.

Библиотека је установа која остварује законима утврђене интересе, који су регулисани и Статутом Библиотеке, а то су :

- Библиотечко-информациона делатност (прикупља, обрађује, чува и даје на коришћење књиге, периодичне публикације и други библиотечко-информациони материјал; прикупља, обрађује и пружа информације које се односе на библиотечку грађу)
- Учествоје у свеукупном развоју библиотечко-информационе делатности у Републици Србији
- Рад на унапређењу библиотечке делатности у Колубарском округу
- Врши надзор законитости у раду библиотека у Колубарском округу
- Стара се о заштити старе и ретке библиотечке грађе у складу са повереним јавним овлашћењем и Законом о старој и реткој библиотечној грађи³
- Трајно чува и штити прикупљену завичајну грађу, књиге и некњижну грађу.
- Објављује књиге, периодичне публикације и другу некњижну грађу као издавач или суиздавач.

Библиотечко-информациона делатност припада сектору заштите културног наслеђа и у складу са овом делатношћу, континуирано се спроводе све програмске активности, у циљу остварења резултата и ефеката који су прописани стандардима.

¹ „Закон о библиотечко-информационој делатности“ („Сл. Гласник Републике Србије“ бр. 52/11 и 78/2021, чл. 2, став 1).

² „Закон о библиотечко-информационој делатности“ („Сл. Гласник Републике Србије“ бр. 52/11 и 78/2021, чл. 14).

³ „Законом о старој и реткој библиотечној грађи“ („Сл. гласник Републике Србије“ бр. 52/11)

2. 2. ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ

Развој Ваљева у области образовања грађана у директној је вези са квалитетом рада и динамиком развоја Библиотеке, која пружа подршку образовном систему и појединцима, кроз обављање своје делатности, у смислу формирања и унапређења књижних фондова и база за све категорије становништва: децу, запослене у установама образовања, ученике, студенте, стручњаке свих профила током специјалистичких и других облика усавршавања и образовања, истраживаче који трагају за информацијама за потребе објављивања публикација и радова, свима којима је потребна подршка у циљу допунског образовање током рада, преквалификације, стицања додатних компетенција и сл.

Образовну делатности чине активности у оквиру следећих целина:

- Библиотека је установа целоживотног образовања и подршка је свим образовним институцијама и појединцима. Континуирано се ради на попуњавању књижног фондова публикацијама из свих стручних и научних области, формирању и унапређењу базе података и информација.
- На основу Закона о библиотечко-информационој делатности и поверених матичних послова, Библиотека обезбеђује услове за континуирано образовање и стручно усавршавање свих библиотечких радника у Колубарском округу, како оних који су запослени у јавним и специјалним библиотекама, тако и школских библиотекара.
- Библиотека организује предавања, обуке и семинаре за друге чланове заједнице, грађане, организације, удружења, привредне и друге правне субјекте, у циљу унапређења услова за квалитетније вршење послова из области библиотечко-информационе делатности, односно, излучивања књижне и некњижне грађе, коришћења фондова и база, као и коришћења других услуга Библиотеке.
- Библиотека обезбеђује и континуирано унапређује техничко-информационе капацитете. Читаонице са савременом ИКТ опремом омогућавају адекватне услове за учење, самостално или у групи, непосредно или преко интернета, бесплатан приступ интернету и сл.

2. 3. КУЛТУРНА ДЕЛАТНОСТ

Трећа важна улога Библиотеке реализује се кроз њену културну делатност, која је веома развијена и заузима значајан простор у културном животу Ваљева и целог Колубарског округа и Србије.

- Библиотека организује велики број културних програма, међу којима се посебно издваја сегмент књижевних трибина, предавања и скупова. Библиотека организује манифестације републичког карактера, месечне програме и акције за одрасле, децу и друге категорије становништва, у циљу промоције књиге и читања, доприноса културној клими у заједници и креирању укуса публике.
- Библиотека организује научне и стручне скупове, подржавајући образовне и истраживачке токове у ужој и широј заједници. Резултати ових скупова се публикују и као такву су присутни у образовним и културним институцијама.
- Издавачка делатност, као посебан сегмент културног деловања у заједници, заступљена је кроз самостално и партнерско објављивање публикација. Учесће Библиотеке је увек значајно у смислу избора тема, рада на издавању, графичком дизајну публикација и њиховој промоцији. Графичко-издавачка

продукција штампаног информативно-пропагандног материјала о програмима и активностима Библиотеке, јединствена је у Ваљевском крају. Библиотека је једина установа која континуирано планира, осмишљава и реализује продукцију овог материјала сопственим ресурсима. Током сваке године објављује се значајна документарна и информативна грађа о свим културним дешавањима – плакати, програми, позивнице. Квалитет информативног материјала је на високом нивоу, континуирано се објављује (на месечном и програмском нивоу) и представља значајан архивски и документациони материјал о раду ове установе. Ова грађа представља део завичајне збирке ситног документационог материјала, који се трајно чува у завичајном одељењу, заједно са сличном грађом осталих завичајних издавача.

- Галеријска делатност у Музеју завичајних писаца обезбеђује различитост у погледу садржаја и публике која долази. Стална изложбена поставка привлачи пажњу грађана Ваљева, а и туриста. Поред ове поставке о ваљевским и српским књижевним великанима, током године се одржавају гостујуће изложбе које се смењују у периоду између октобра и маја.

2.4. ПОДАЦИ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ

Назив установе: Матична библиотека "Љубомир Ненадовић" Ваљево

Порески идентификациони број: 100078723

Матични број: 07136021

Јединствени број корисника јавних средстава: 07761

Општина: Ваљево

Место: Ваљево

Адреса: Војводе Мишића 35

Текући рачун сопствених средстава: 840-67668-48

Текући рачун буџетски: 840-67664-60 код Управе за трезор Ваљево

Телефони: 014 291-120, 291 130, 291 131

Е-адреса: office@bibliotekavaljevo.rs; vabibli@yahoo.com

Веб адреса: www.bibliotekavaljevo.rs ; www.digitalna.bibliotekavaljevo.rs

Обвезник ПДВ-а: не

Шифра делатности: 9101

Одговорно лице: Виолета Милошевић, директор и виши дипл.библиотекар

Лице задужено за заштиту података о личности и

приступ информацијама од јавног значаја: Оливера Миловановић, књижничар

Лице задужено за послове јавних набавки: Јосип Грачанин, систем-инж. информ.

Лице задужено за матичне послове: Ружица Дамњановић, виши дипл. библиотекар

Лице задужено за администрацију COBISS-а: Војислав Раичевић (2015 – 2020.) и Данијела Падејски, виши дипл. библиотекар (2020 -) и Оливера Миловановић, књижничар (2022 -).

Лице задужено за заштиту на раду: Мирјана Биговић, спец. струк. инж. заштите на раду

Лица задужена за прву помоћ: Маријана Тимотић и Иван Базрђан.

Лице задужено за противпожарну заштиту: Јосип Грачанин, референт за послове заштите од пожара са положеним стручним испитом.

Лице задужено за ванредне ситуације: Јосип Грачанин, систем-инж. информатичар и Ирена Карадаревић, дипл. библиотекар.

3. ПРИКАЗ РЕАЛИЗОВАНИХ АКТИВНОСТИ

У складу са Програмом рада и Финансијским планом, у Библиотеци су током 2024. године реализоване следеће активности:

- I) Активности у области основне, библиотечко-информационе делатности, и области заштите културног наслеђа (Програмска класификација 0003 - Унапређење презентације културног наслеђа - Фин. план за 2024)
- II) Активности у области обезбеђења услова за који су неопходни за обављање основне делатности (Програмска класификација 0001 – Функционисање локалне установе културе - Фин. план за 2024)

I

Активности у области реализације библиотечко-информационе делатности и заштите културног наслеђа су:

- редовно попуњавање фондова, набавка књига, периодичних публикација и друге библиотечко-информационе грађе;
- организован свакодневни рад са корисницима (дванаесточасовно радно време - две смене, шест дана у седмици);
- издавање књига и периодике, пружање информација о публикацијама из фонда Библиотеке и о грађи ван фонда, пружање информација о изворима информација неопходним за семинарске, матурске и друге истраживачке радове, и друге услуге на захтев корисника;
- међубиблиотечка позајмица;
- старање о фонду – смештај, физичка заштита публикација, хигијенска заштита и друге мере предвиђене законом;
- физичка обрада монографске и друге библиотечке грађе, вођење и чување инвентарних евиденција;
- стручна обрада библиотечке грађе и учешће у изградњи библиотечко-информационог система узајамне каталогизације са централним електронским каталогом;
- физичка и стручна обрада старе и ретке библиотечке грађе, унос у електронски регистар Библиотеке и централни електронским регистар;
- послови од интереса за Републику Србију у домену матичних функција на нивоу Колубарског округа;
- послови од интереса за Републику Србију у домену заштите старе и ретке библиотечке грађе на нивоу Колубарског округа;
- рад на формирању и унапређењу завичајне збирке и други послови везани за заштиту и презентацију завичајног културног наслеђа;
- културни програми и манифестације (са циљем промовисања књиге и читања и унапређења културне понуде);
- издавачка делатност;
- континуирано стручно усавршавање запослених у Библиотеци;
- организовање стручних семинара за библиотекаре из других библиотека (јавним, школским и стучним) у Колубарском округу у циљу њиховог континуираног стручног усавршавања;
- истраживачки рад;

Активности у области обезбеђења услова за који су неопходни за обављање основне делатности:

- Обезбеђење услова за рад запослених стручних и других радника, у смислу обезбеђења свих надокнада које запосленима припадају на основу закона (економске класификације: 411- плате, додаци и надокнаде, 412-социјални доприноси, 414-социјална давања запосленима, 415-надокнада трошкова запосленима, 416-награде запосленима, 422-трошкови путовања) ;
- Обезбеђење услова за рад свих запослених радника и корисника у смислу функционисања свих инфраструктурних система који проузрокују сталне трошкове, који су законом прописани (ек. класификација 421 – стални трошкови);
- Текуће одржавање и поправка опреме и имовине које је Библиотеци дата на коришћење (економска класификација 425 – текуће поправке и одржавање);
- Набавка опреме и материјала за потребе функционисања установе и рад запослених (економска класификација 426 – материјал, 512-машине и опрема);
- Набавка књига и периодичних публикација за рад са корисницима (економске класификације: 426 –материјал, 515-нематеријална имовина);
- Остале активности у смислу подршке функционалном и законитом раду установе.

3.1. МРЕЖА

Библиотека се, у складу са *Правилником о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности*, а у односу на број становника подручја које опслужује према *Попису становника, домаћинстава и станова 2022. у Републици Србији*, сврстава у пету категорију јавних библиотека у Србији.

Према *Попису становника, домаћинстава и станова у 2022.г. у Републици Србији*, на подручју града Ваљева постоје три насељена места у којима је, према стандардима потребно организовати органке, а то су Горња Грабовица, Попучке и Седлари.

Напомена о историјату књижница у Ваљеву*

Осамдесетих година двадесетог века, тачније крајем 1989.г. Библиотека је имала 51 активан огранак (књижнице) и то у: Дивчибарама, Горњем Таору, Миличиници, Горњим Лесковицама, Кланици, Рабровици, Беомужевићу, Јовањи, Стубу, Поћути, Голој Глави, Котешици, Бранковини, Голој Глави, Драчићу, Попучкама, Ваљевској Каменици, Горњој Грабовици, Попучкама, Ставама, Суводању, Бачевцима, Каменици, Совчу, Новом Насељу, Лелићу, Сушици...

У овим књижницама налазио се књижни фонд од 82.019 књига и опрема за смештај фонда (полице, столови и сл.). Од наведеног броја, 54.197 књига је било у власништву Библиотеке, а 27.882 у власништву наведених књижница.

Корени ове мреже почивали су на систему сеоских књижница, које су инсталиране још пре Другог светског рата.

Престанак рада ових огранака везује се за промене које су настале деведесетих година 20. века, али до данас није дошло до корекције у смислу обезбеђења услова да становништво које живи на овим подручјима добије могућност за равноправно коришћење права на информисање и коришћење других библиотечких услуга.

*Извор информација:

- Ваљевска библиотека 1868 – 2008: 140 година одрастања, 2008.

Руководећи се стањем које је констатовано у Записник о надзору над стручним радом Библиотеке, бр. 12-1491/2, а који се односи на надзор извршен у септембру 2023.г. где је констатовано да је проценат покривености насеља града мрежом јавних библиотека у обиму од 68,22%, што је далеко испод стандарда, Библиотека је у 2024. години набавила возило за библиобус у циљу пружања библиотечких услуга у приградским и сеоским насељима. Овим ће се на економичан и одржив начин активирати мрежа која је престала да постоји почетком деведесетих година прошлог века.

Идеја да се ревитализује библиотечка мрежа на територији приградских и сеоских насеља реализована кроз пројекат који је финансирао Министарство културе Републике Србије, када је крајем 2024. године за те потребе купљено ново комби-возило марке „Форд Транзит“.

Закључак

- 1) Стратешки пројекат ревитализације библиотечке мреже на територији приградских и сеоских насеља потребно је спровести до краја. Након набавке возила, потребно је извршити његово опремање и набавку књижног фонда за ову покретну библиотеку.
- 2) Организовањем библиотечке мреже и пружање услуга удаљеним корисницима уз подршку библиобуса оствариће се вишедеценијски циљ и биће испуњени библиотечки стандарди.

3.2. КЊИЖНИ ФОНД

3.2.1. Стање фонда

1. Библиотека на крају 2024. располаже књижним фондом од **135.399** монографских публикација и око **19.842** јединице периодичних публикација, односно око 400 наслова, као и два наслова електронских периодичних публикација (за коришћење у читалоници). Фонд периодичних публикација је смештен у Позајмном одељењу за одрасле, Дечјем одељењу, Завичајном одељењу и Одељењу стручне књиге.

Наведени фонд периодичне грађе који је смештен у Одељењу периодичних публикација, редовно се пописује, а започета је и његова обрада. Други део чине завичајне периодичне публикације, смештене у Завичајном одељењу и одељењу посебних збирки, старе и ретке библиотечке грађе. Овај фонд има свој смештај, а у току је пописивање и обрада.

2. Завичајни фонд на крају 2024. године садржи 7.670 монографских публикација. У завичајном фонду се налазе и два легата – легат професора Радослава Павловића, антропологеографа од 767 вредних књига, и специјална збирка Десанке Максимовић, коју чини 810 књига са посветама које су песникињи поклањали светски и домаћи писци, уметници, научници и државници. У завичајном фонду се налазе и публикације са одредницом заштитићен фонд, око 819 публикација, које су углавном добијене на поклон, а представљају ретке или јединствене примерке. Овај фонд је пописан и обрађен. Трећи важан сегмент завичајног фонда су легати, збирке књижне и некњижне грађе добијене на поклон од завичајних аутора и то професора Животе Филиповића, др проф. Слободана Ж. Марковића, Здравка Ранковића, публицисте и новинара и Бранка Пиргића, публицисте и библиотекара. У току 2024. године договорен је и преузет легат Миленка Радовића (књиге, намештај и други предмети), професора и историчара књижевности,

некадашњег директора Библиотеке. Договорено је и преузимање легата књига Драгана Орловића, књижевног критичара и писца, некадашњег уредника културе у листовима и Телевизији Београд.

Библиотека поседује значајан некњижни фонд, збирке плаката, позивница, фотографија, каталога, завичајног карактера, који није пописан и обрађен.

3. Мултимедијалну грађу, као део некњижног фонда, чини и грађа на CD-у и то у обиму од 98 примерка CD и DVD-а.
4. Корисницима су на располагању и три онлајн базе података, база „Службеног гласника“ (1945 – 2024), база „Просветног гласника“ (1945 – 2024) и база информација о раду Делегације Европске уније у процесу приступања Србије Европској унији.

Закључак

- 1) Библиотека располаже књижним фондом од 1,6 књига по становнику, што одговара стандарду.
- 2) Остварен резултат од 1,6 књига по становнику је бољи резултат од оствареног у 2023. години, што је у директној вези са повећањем средстава за набавку књига, а делимично и са смањењем броја становника у подручју на коме Библиотека обавља своју делатност.
- 3) Неопходно је да Библиотека годишње набавља 7.500 публикација, колико је прописано Правилником о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности у Републици Србији, као минимум годишње принове за Библиотеку.
- 4) Библиотека је у 2024. години набавила 100 наслова периодичних публикација, куповином и поклоном, односно 799 јединица периодике.

ЗАКОНСКИ ОСНОВ ЗА ФОРМИРАЊЕ И ПОПУЊАВАЊЕ ФОНДОВА КАО АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Оснивање библиотеке, финансирање и обезбеђење услова за обављање библиотечко-информационе делатности, једина је законом дефинисана обавеза локалне самоуправе у области културе.

„Јединица локалне самоуправе обавезна је да оснује јавну библиотеку као установу и да обезбеди све потребне услове за њен рад“

(Закон о библиотечко-информационој делатности, „Службени гласник Републике Србије“ бр. 52/11, чл. 14, став 1).

Потребни услови за рад библиотеке дефинисани су у Правилнику о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности, у којем је, поред осталог, дефинисано и питање услова и начина набавке књига за библиотеке и попуњавање књижних фондова и фондова периодике.

„Библиотечко-информациона делатност је делатност од општег интереса за Републику Србију“

(Закон о библиотечко-информационој делатности, „Службени гласник Републике Србије“ бр. 52/11, чл. 2, став 1).

3.2.2. Попуњавање фондова - набавка књига и периодике

Током 2024. књижни фонд је увећан за 4.796 монографских публикација, од чега 2.046 - куповином, 1.112 публикација откупом Министарства културе РС, 1.498 су поклоњене публикације, публикације као обавезни локални примерак и 53 примерака књига сопственог издања. Процена је да Библиотека на крају 2024. располаже укупним фондом од 135.399 примерака монографских публикација, које се налазе у фондовима Позајмног одељења за одрасле, Дечјег одељења, Одељења стручне књиге и Завичајног одељења.

У 2024. фонд периодике је увећан за 100 наслова часописа и штампе за одрасле и децу, односно 1.267 јединица часописа дневних и недељних листова штампе. За фонд који се трајно чува обезбеђена су 4 наслова, односно 204 јединица штампе.

Сада овај фонд има 19.842 јединица периодичних публикација (часописа и листова), односно преко 400 наслова.

Средства која су утрошена за набавку књига исказана су у економској класификацији 515121 – нематеријална имовина (Еxсeл табела у Финансијском извештају за 2024).

Средства која су утрошена за набавку периодичних публикација исказана су као део средства на ек.класификацији 426621 – материјал за културу (Еxсeл табела у Финансијском извештају за 2024).

а) Књиге

Попуњавање фондова куповином књига

Током 2024. купљено је укупно 2.046 монографских публикација. Куповина књига вршена је континуирано током 2024.године. Реализована је 1 јавна набавка – отворени поступак, а кроз 16 успешно реализованих партија.

Закључујемо да је у 2024. години купљено 720 публикација више него у 2023. години.

Попуњавање фондова преко откупа Министарства културе РС

Министарство културе Републике Србије спроводи откуп публикација од издавача сваке године, као меру културне политике и подршке библиотекама у Србији за квалитетније попуњавање књижних фондова. Сваке године Библиотека увећа свој фонд за значајан број капиталних публикација, публикација из области хуманистичких и друштвених наука, уметности и уметничког стрипа, што је изузетно значајно имајући у виду да је последњих година обим средстава за куповину књига веома смањен.

Откуп Министарства културе РС омогућио је набавку 1.112 публикације у 2024. од чега се највећи број примерака односи на публикације за Дечје одељење.

Закључујемо да је преко откупа у 2024. године набављен мањи број публикација у односу на 2023. годину, укупно 57 публикација мање.

Констатујемо да је преко откупа, средствима Министарства културе РС, набављена грађа у вредности од 903.772,00, што је за око 1,3 % већи обим средстава у односу на средстава добијена за откуп у 2023. години.

Преко поклоне је фонд монографских публикација увећан за 1.498 публикација. Исказани број поклоњених публикација односи се на поклоне грађана (старе књиге), поклоне аутора или издавача (нове књиге), а највећим делом на поклоне Народне библиотеке Србије, Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ Београд и Матице српске.

Грађани поклањају старе књиге, које се након пријема прегледају и врши се селекција. Оне публикације које одговарају нашим потребама обрађују се и уносе у фонд, а остатак се поклања другим библиотекама у Колубарском округу. Одређене публикације се прослеђују у Народну библиотеку Србије. Напомињемо да се селекција врши на основу правила библиотечко-информационе делатности.

Истичемо да се наставља тренд поклањања старих књига од стране грађана, који сређују своје приватне библиотеке. Велики део понуђених публикација не задовољава елементарни критеријум за пријем (оштећена грађа углавном), али се сви поклони прегледају и тек онда се врши пријем поклоне.

Закључак

- 1) У 2024. години се водила редовна и детаљна евиденција поклоне, монографских и других публикација и грађе, као и евиденција монографских публикација које је Библиотека поклањала другима, појединцима и правним лицима. Ова активност је установљена 2019. године, а резултати оваквог рада значајно утичу на тачност података о публикацијама и изворима у Библиотеци, потребним за вођење евиденција приликом стручне обраде публикација, а посебно су важни подаци који се евидентирају у вези грађе добијене за попуњавање завичајних колекција и као локални обавезни примерак.
- 2) Евидентирано је да смо у фонд монографских публикација, на основу поклоне унели 305 примерка поклоњених монографских публикација више него у 2023. години, што указује на тренд повећања поклоне.

Приказ набавке књига у 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023. и 2024. године по изворима набавке

Начин набавке	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Куповина	1.321	1.648	1.605	1.176	1.784	1.351	1.326	2.046
Откуп	1.288	1.344	1.559	1.498	1.310	1.131	1.169	1.112
Поклони	3.427	3.001	1.360	792	1.784	1.281	1.193	1.498
Сопствено издање	39	3	5	0	29	16	52	53
Размена	3	4	0	0	0	0	0	0
Обавезни примерак	2	1	7	94	178	78	144	74
Чланство (Српска књижевна задруга)	*	*	6	6	0	13	0	13
Укупно	6.080	6.001	4.542	3.566	5.085	3.870	3.884	4.796

* начин набавке није евидентиран у систему

Обим средстава оснивача опредељених за куповину књига у периоду 2010/2024. год:

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024.
Буџет	1.600.000	1.500.000	1.500.000	370.000	300.000	400.000	650.000	850.000	1.000.000	1.000.000	850.000	1.500.000	950.000	700.000	1.900.000
Донације					70.000	50.000									
Сопств. ср.					100.000										
Укуп. сред.	1.600.000	650.000	1.500.000	370.000	470.000	450.000	650.000	850.000	1.000.000	1.000.000	850.000	1.500.000	950.000	700.000	1.900.000

Набавка монографских публикација у 2021, 2022, 2023. и 2024. г. приказана по оделjenjima и укупном обиму

Начин набав.	ПО 20 21	ПО 20 22	ПО 20 23	ПО 20 24	ПО 20 21	ПО 20 22	ПО 20 23	ПО 20 24	ПО 20 21	ПО 20 22	ПО 20 23	ПО 20 24	ПО 20 21	ПО 20 22	ПО 20 23	ПО 20 24	ПО 20 21	ПО 20 22	ПО 20 23	ПО 20 24	ПО 20 21	ПО 20 22	ПО 20 23	ПО 20 24	Укупно 2021	Укупно 2022	Укупно 2023	Укупно 2024
Купови на	661	816	730	1172	329	414	106	102	163	424	486	770	11	13	5	2	1.784	1.364	1.326	2.046								
Откуп Минист.	500	361	335	364	167	427	272	233	422	431	513	490	212	12	49	25	1.310	1.131	1.169	1.112								
Покупон	645	709	349	581	405	263	406	209	376	167	224	363	26	122	122	25	1.764	1.281	1.193	1.498								
Сопс. издање	5	3	8	11		2	17	8	9	2	14	9	14	9	23	25	29	16	52	53								
Размен.																	0											
Обав. прим.	2	3	5	0	3	1	5	0	0	2	3	10	173	73	130	74	178	78	144	74								
Укупно по одел.	1.814	1892	1.427	2.128	1.193	1.124	683	637	1.587	1.026	1.240	1.652	488	229	329	37	5.085	3.870	3.884	4.796								
По одел.	36%	49%	37%	44,4%	23%	30%	23%	33%	31%	26%	32%	34,4%	10%	6%	7,9%	8%	100%	100%	100%	100%								

Попуњавање фонда монографских публикација у односу на извор финансирања у 2024.

Извор набавке	Број примерака	Удео у укупној набавци у 2024.
Средства оснивача	2.046	42,6 %
Откуп МКИ	1.112	23,1%
Поклон	1.498	31,2%
Обавезни локални примерка	74	1,5%
Сопствена издања	53	1,1%

Преглед попуњавање фонда монографских публикација у односу на извор финансирања у периоду 2017 – 2024.

Извор финансирања	Удео у ук.наб.* 2017	Удео у ук.наб.* 2018	Удео у ук.наб. 2019	Удео у ук.наб* 2020	Удео у ук.наб.* 2021	Удео у ук.наб.* 2022.	Удео у ук. наб. 2023.	Удео у ук. наб. 2024.
Средства оснивача	22%	27%	35%	33%	35,1%	35,2%	34,2%	42,6%
Откуп МКИ	21%	22%	34%	42%	26%	29,2%	30,1%	23,1%
Поклон	56%	50%	30%	22%	35,1%	33,1%	30,7%	31,2%
Обавезни локални примерка	1%	1%	1%	2,6%	3%	2%	1,3%	1,1%

*Удео набавке у односу на укупно набавку у години.

Преглед обима средстава и броја примерака набављених кроз откуп МК у 2020, 2021, 2022, 2023. и 2024.години.

Откуп МК	2020	2021	2022	2023	2024
Средства у динарима	941.957,00	958.881,00	933.567,00	891.814,00	903.772,00
Број примерака	1.498	1.310	1.131	1.161	1.112
Удео у укупној набавци	42%	26%	29,2%	30,1%	23,1%

Закључак

- 1) Попуњавање фонда монографских публикација вршено је куповином, и то кроз поступак јавне набавке, затим кроз откуп Министарства културе РС, поклонима, обавезним локалним примерком и од сопствених издања.
- 2) Обим финансијских средстава која је оснивач определио за куповину књига у 2024. знатно је већи у односу на обим средстава у 2023. години, што је највећим делом и утицало на број купљених примерака монографских публикација.

- 3) У укупној набавци књига за 2024.годину највеће учешће има набавка средствима оснивача, а дошло је до смањења удела набавке кроз откуп, мада је номинални износ средстава за откуп био већи у 2024. у односу на 2023. годину и то за 11.958,00 динара, односно за око 1,3%.
- 4) Учешће оснивача у укупној набавци у 2024. години је 42,6%, што представља увећање у односу на 2023.
- 5) Учешће поклана у укупној набавци је 2024. години има тренд минималног повећања у односу на 2023, а у опадању је у односу на претходних десет година.
- 6) Учешће обавезног примерка у укупној набавци је мање у 2024. години у односу на 2023. годину, али је уочена стабилног попуњавања завичајног фонда обавезним примерцима, што је резултат интензивирања сарадње са завичајним ауторима и издавачима, односно акције која је покренута у 2020.години. Тренд повећања обавезног локалног примерка, забележен је у 2020, 2021. и у 2022.години. Исказани резултат у 2024. години може указивати на слабију издавачку продукцију током анализиране године, али и изостанак достављања обавезних локалних примерака издавача.

б) Периодика

Фонд периодичних публикација на крају 2024. године обухвата око 19.230 јединица (око 400 наслова), које се налазе у Одељењу периодике, Завичајном одељењу, Позајмном одељењу за одрасле и Дечјем одељењу.

Часописи купљени, укупно 22 наслова, 125 јединица периодике

1. Пољопривредник, 24 броја, 2024.
2. Кораци, 3 свеске, бр. 1-9, 2024
3. Поља, 6 свески, бр. 544-549, 2024.
4. Вести, гласило Библиотеке Матице српске, 5 свеске, бр.128 (2023) 129 (2024), 130 (2024), 131 (2024), 132 (2024)
5. Глас осигураника, 11 бројева, 2024.
6. Кораци, 3 свеске, бр.1/3-7/9 (2024)
7. Савременик, 4 свеске, бр. 330-341, 2024.
8. Техника, 5 свески, бр. 1-5, 2024.
9. Књижевне новине, 8 листова, бр. 1340-1350, 2024.
10. Траг, 4 свеске, бр. 75-76 (2023), 77-78 (2024)
11. Свеске, 4 свеске, бр. 151-154, 2024.
12. Шуме, 3 свеске, бр. 158-160, 2024.
13. Багдала, 2 свеске, бр. 538(2023.)-541, 2024.
14. Панчевачко читалиште, 2 свеске, бр. 44,45, 2024.
15. Београдски књижевни часопис, 1 свеска, бр. 50-51
16. Борба, 9 листова, 2024.
17. Елементи, 4 броја, бр. 35 (2023), 36-38 (2024)
18. Градац, 16 свески, бр. 185/187, 188/190, 194/195, 196/197, 198/199, 200, 201/202, 206/207, 208/210, 213/215, 216/217, 221/222, 223/224, 225/226, 227/228, 229/230

19. Књижевна фантастика, 6 свески, 4/2017, 5/2018, 6/2019, 7/2021, 8/2022, 9/2023
20. Пољопривредников пољопривредни календар, 2 свеске, за 2023. и за 2024.
21. Селфи, 2 свеске, 1(2022), 2 (2023)
22. Педагошка стварност, 1 свеска, 1/2024

Часописи из поклона, укупно 61 наслов, 168 јединица периодике

1. Еразмо, 9 свески, бр. 4/1995/96, 5/1997/98, 6/1998/2002, 8/2010, 9/2015, 10/2017, 11/2018, 12/2019, 13/2020/21
2. Ток, 3 свеске, бр. 61/2021, 62/2022, 63/2022
3. Невен, 5 свески, бр. фебруар, април, јун, август, октобар (2023.)
4. Мали Невен, 2 свеске, бр. 375-376 (2023)
5. Библиотекар, 8 свески, бр. 1-2 (2015), 1-2 (2016), 1 (2017), 2 (2017), 1 (2019), 2 (2019), 1 (2020), 1(2022),
6. Бележница, 13 свески, бр. 5(2001), 6 (2002), 18 (2008), 26 (2013), 36 (2018), 37-38 (2019), 39-40 (2020), 41(2021), 42 (2021), 43 (2022), 44 (2023), 45 (2024), 46 (2024)
7. Кинотека, 10 свески, бр. 86,87,88, 89,90,93, 91/92, 94,95, 96/97 (2024).
8. Даница, 1 свеска, 2022
9. Летопис Друштва за српски језик и књижевност Србије, 1 свеска, бр. 4 /2019.
10. Књижевност и језик, 3 свеске, 2/2019, 2/2020, 2/2023
11. Нова мисао: часопис за савремену културу Војводине, 5 свески, 59(2023), 61(2024), 62(2024), 63(2024), 64(2024)
12. Браничево (нова серија), 1 свеска, 1/2023.
13. Гласник народне библиотеке Србије, 1 свеска, 24/2022
14. Слово Ћирилово, 1 свеска, бр.20/2024.
15. Братство, 3 свеске, 25(2021), 26(2022), 27(2023)
16. Поклон судије Драгана Обрадовића, 39 наслова, 90 свески
17. Војводина и Србија: часопис Књижевни Север, 1 свеска, 1926
18. Philologia Mediana, 1 sveska, vol. 15/2023.
19. Библиографија књига у Војовини, 1 свеска, за 2021.
20. Интеркултуралност, 1 свеска, 27/2024
21. Баштина, 3 свеске, бр.60/2023, 61/2023, 62/2024
22. Златиборски летопис, 2 свеске, 1/2015, 2/2018
23. Триптих, 3 свеске, 1/2021, 2/2022,3/2023

Набавка завичајне периодике била је у обиму од 10 наслова, 13 јединица периодике

1. Тешњарски гласноша, 1 свеска бр. 60/2024
2. Јавне библиотеке, 1 свеска, 1 /2005
3. Сусрети библиографа, 1 свеска, год.17/2010
4. Сусрети библиографа, 1 свеска 04/2005
5. Цвет шљиве: хаику часопис, 1 свеска, 3-5/2007
6. Акт, 1 свеска, 14-16/2005
7. Алманах литерарне секције „Десанка Максимовић“, 1 свеска, 2024

8. Гимназијалац: Лист ученика Ваљевске гимназије, 1 свеска, 109, 2024
9. „Пруга“, информативни лист „Железнице“, 5 бројева (од 1.125 – 1.129).
10. Добијена је колекција ђачког листа „Изданак“ Пољопривредне школе, у обиму који тек треба да буде евидентиран, што ће бити исказано у наредном годишњем извештају.

Одељење периодике Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ у 2024. години обogaћено је за 94 наслов часописа, 323 јединица периодике.

По својој предметној структури највећи број набављених часописа припада области књижевности, односно групи 82, и то су часописи: Траг, Ток, Багдала, Браничево, Савременик плус, Поља, Кораци, Свеске, Књижевне новине, Књижевна фантастика, Градац затим следе стручни часописи из уметности и културе: Кинотека, Нова мисао, Интеркултуралност, Селфи, Триптих, Баштина... и области библитекарства: Вести, Гласило Библиотеке Матице српске, Библиотекар, Годишњак Библиотеке Матице српске, Бележница, Сусрети библиографа и Панчевачко читалиште и нешто мало часописа из области различитих примењених наука: Пољопривредник, Шуме, Техника, Елементи...

Поред стручних часописа за Одељење периодике и за Позајмно одељење набавља се дневна (Политика, Блиц, Новости) и недељна штампа (НИН, Време, Напред) док се на Дечјем одељењу набављају недељници Политикин забавник и Напред. Нашим читаоцима доступна је дневна и недељна штампа у читаоници Музеја завичајних писаца. Набављени недељници НИН и Време се чувају на одељењу периодике, док се Политикин забавник чува на Дечјем одељењу, а локални недељник „Напред“ се трајно чува на Завичајном одељењу.

Евиденција купљене дневне штампе: „Политика“ (254 броја), „Блиц“ (254 броја), „Вечерње новости“ (254 броја).

Евиденција купљене недељне штампе: „Нин“ (52 броја), „Време“ (49), 4 комплета завичајног листа „Напред“ (51 x 4), „Политикин забавник“ (52).

Штампа која се чува: 4 наслова, 204 јединице периодике.

Поред приказаног фонда за кориснике, Библиотека је претплаћена и на стручну литературу за текући рад запослених, „Буџетско рачуноводство“ (24 броја годишње са три свеске).

Библиотека је и у 2024. обезбедила за кориснике два електронска наслова периодичних публикација, базу „Службеног гласника“ РС, у којој се тренутно налазе све периодичне публикације које су излазиле у периоду од 1945 – 2024, као и базу „Просветног гласника“ који је излазио од 1945. Ове базе представљају моћан извор информација, који се може претраживати у просторијама Библиотеке. Овај кутак носи назив „Службени гласник јавља“.

Укупан збир периодике за 2024. години је 100 наслова, 799 јединица:

Часописи: 94 наслова, 323 јединице периодике

Штампа: 4 наслова, 357 јединице периодике

Електронски часописи: 2 наслов, 119 јединица периодике

Закључак

- 1) Обим средстава за набавку периодике у 2024. години јесте увећан, што је утицало на коначан исход.
- 2) Библиотека је у 2024. и даље набављала углавном стручне часописе, као и најфреквентнија недељна и месечна издања.
- 3) Најзаступљенији су часописи из области књижевности, док недостају часописи и из других друштвено-хуманистичких наука, из уметности, природних и техничких наука, као и других научних области. Стручни часописи се у великој мери добијају као поклон, јер су финансирани уз подршку Министарства културе РС.

3.2.3. Обрт књижног фонда

Током 2024.године је издато 64.532 монографских публикација, што је за око 13% слабији резултат у односу на 2023. годину.

Закључак

- 1) У 2024. је издато 9.700 публикација мање него у 2023.
- 2) Остварени обрт је 0.47 од укупног књижног фонда.
- 3) Исказани резултат је делимично последица изостанка позајмица од стране ученика и студента у децембру 2024. године.

3.3. РАД СА КОРИСНИЦИМА И ФОНДОВИМА

Укупан број регистрованих корисника у 2024. има устаљен тренд, без обзира на побољшану набавку и интензивирање рад са корисницима,

Укупан број учлањења је био 1.992, а корисника услуга у вези са позајмицом у 2024. је било 29.761, што је за 482 корисника више у односу на 2023. годину.

Укупан број долазака корисника у Библиотеку је 42.800, што се односи на све услуге које пружамо – позајмица публикација, посета културним програмима и коришћење читаонице.

Библиотека је радила током целе године, а рад се одвијао уз примену посебних мера које су прописане уредбама, препорукама и правилницима, а који су се односили на заштиту здравља запослених и корисника у условима пандемије корона вируса.

Библиотека је током 2024. пружала услуге следећим корисницима:

- корисници књига – позајмица ван библиотеке
- корисници међубиблиотечке позајмице

- корисници којима је пружена информација у вези са израдом семинарски, матурских и других истраживачких радова;
- корисници телефонских или онлајн информација у вези са књигом и позајмицом
- корисници којима су пружене друге информације
- корисници којима су пружене друге информације телефоном
- остали корисници програма у Библиотеци (Музеј завичајних писаца и Клуб младих)

Запослени на свим позајмним одељењима свакодневно су обављали позајмицу, раздуживање и резервацију публикација на захтеве корисника, вршили упис нових чланова, давали информације о публикацијама и изворима информација корисницима за њихове потребе, пружали су помоћи при избору литературе за читање, израду семинарских, матурских, дипломских и других радова, пружали су информације у вези књиге или других извора телефоном или електронском поштом.

Запослени су током 2024. године континуирано сређивали књижни фонд, у складу са стручним правилима тако што су издвајали неактуелне и оштећене примерке, улагали у полице нове публикације, померали су фонд и измештали књиге у нове полице, а све у циљу обезбеђења приступачности фонда корисницима. Запослени су активно радили на издвајању књига из фонда, а ради одлагања у депо, припрему за отпис, давање поклона и сл.

Запослени на позајмним одељењима активно учествују и у активностима у вези анализе и набавке књижног фонда:

- учествују у Комисији за годишњу набавку књига,
- учествујући у изради спецификација за јавну набавку књига,
- учествују у избору књига добијених преко откупа Министарства културе,
- учествују у избору књига путем поклона из фондова Народне библиотеке Србије, Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ и Матице српске,
- врше прегледање и селекцију свих књига добијених путем поклона грађана и институција.

Напомињемо да услуге Библиотеке не користе само учлањени корисници, већ и други грађани за задовољавање својих информативних, образовних, културних потреба. За појединачне захтеве корисника за информације у вези са књигом или одређеним изворима, контакти и слично, а које за кориснике обављају библиотекари и књижничари, не захтевамо учлањавање у библиотеку.

а) Рађ са корисницима у Дечјем одељењу

Услуге Дечјег одељења током 2024. користило је 15.436 корисника. Најзаступљеније су услуге позајмице.

Преглед услуга и корисника Дечјег одељења упоредно 2019, 2020, 2021, 2022, 2023. и 2024.г.

Корисници/услуге	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Укупно корисника	16.470	8.130	8.706	13.524	17.147	15.436

Укупно чланова	9.899	6.232	6.983	9.109	10.470	9.526
Број издатих књига	19.653	12.153	14.887	22.185	28.836	21.764
Број редовних чланова	3.503	2.708	3.376	4.533	4.993	4.508
Предшколци	2.320	1.390	1.772	2.327	2.539	2.390
Прваци	749	400	351	694	958	868
Колективни чланови	1.623	460	20	37	551	588
Корисници са позајмлог одељења	1.695	1.253	1.460	1.488	1.379	1.140
Број корисника без задужења	1.846	1.181	1.234	1.494	1.893	1.982
Број корисника читалнице	3.292	767	265	1.609	2.145	1.598
Број уписаних чланова (редовних)	435	408	438	541	518	481
Број уписаних предшколаца	122	36	86	117	124	143
Број уписаних првака	123	22	34	62	70	90
Број колективно уписаних чланова (од II раз. до VIII раз.)	218	37	14	47	185	144
Број корисника других услуга и давања информација	1.250	886	1.114	1.389	1.831	1.382
Број корисника штампе	293	58	45	155	510	258
Број учесника радионица	1.738	171	304	1.282	2.191	2.675
Обрада фонда у COBISS-у	390 књига 342 записа	186 књига 153 записа	145 књига 107 записа	86 књига 54 записа	276 записа 429 књига	176 записа 209 књига
Број књига за копирање	29	5	2	10	19	18
Број укорићених књига	/	12	/	/	/	/
Број отписаних књига	/	97	494	/	/	/
Број опомена	/	158	102	85	109	92

Дечје одељење је реализовало програме за децу до 14 година, у циљу промоције читања и анимирања деце и родитеља за коришћење библиотечких услуга. Одржавни су циклуси:

- „Читалачки изазов“,
- „Од читања се расте“,
- „Весела средa“,
- „Креативни четвртак“,
- „Зимовање у библиотеци“,
- „Април, месец књиге“,
- Новогодишње радионице и акција „Јелака жеља“,
- Акција колективног учлањења у библиотеку и друге акције,
- Драмско-рецитаторски и други сценски програми.

Посебно истичемо програмске целине:

1. Фестивал драмско-рецитаторског стваралаштва „Десанка Максимовић“, у оквиру које су одржана 3 драмско-рецитаторска програма са 330 учесника, глумаца и посетилаца, ученика основношколског узраста.
2. Други сусрет литерарних секција ваљевских основних школа „Од детета до поете“, активност која је трајала током целе 2024. године, а одржана су 3 јавна програма, а као резултат је објављен зборник, други по реду, под називом „Од детета до поете“.
3. „Ноћ књиге“, акција организована у свим јавним библиотекама на нивоу Србије, а на иницијативу Министарства културе РС.

Укупно је реализовано 89 појединачна програма, на којима је забележено 2.927 учесника, деце до 14 година, што је за 33,6% увећан број учесника у креативни програмима овог одељења.

Дечје одељење је реализовало или подржало реализацију следећих активности:

- Акције колективног учлањења деце из основних школа.
- Акција „Читалачки изазов“, током које су библиотекари промовисали акцију, водили евиденцију о задуженим и раздуженим насловима и прикупљали рецензије.
- Акција „Ноћ библиотеке“, одржана 6. децембра под темом „У загрљају песништва“, уз учешће ученика из ОШ „Нада Пурић“ Ваљево.
- Еколошка акција прикупљања папирних кутија од цигарета које се касније рециклирају, а у сарадњи са организацијама из Београда.
- Хуманитарна акција „Чепом до осмеха“ реализује се у Библиотеци, која прикупља и организаторима предаје прикупљени материјал.
- Акција „Слаткиш за мог другара“ чију смо реализацију подржали у Библиотеци и активно учествовали.
- Помоћ корисницима грађе из Завичајног одељења, претраживање, информације, фотокопирање, издавање и сл.
- Школица глуме и културе говора, коју води Катарина Вићентијевић, организује се у Библиотеци, а њихов рад у оквиру установе координирају запослени на Дечјем одељењу.

Дечје одељење је смештено у истом објекту са управом Библиотеке, тако да запослени на овом одељењу редовно воде архиву, баве се формирањем и сређивањем архивске грађе и раде друге важне административне послове, јер Библиотека нема посебну службу, ни друго стручно лице које би радило послове из домена административних, правних и сличних послова. Овај посао се може сматрати засебним сегментом и који би могло обављати посебно одељење, имајући у виду обим и значај овог посла.

Запослени на Дечјем одељењу, као посебно задужење, воде евиденцију о вестима и објавама о Библиотеци.

Запослени на Дечјем одељењу, као посебно задужење, воде евиденцију о поклонима које Библиотека добија и онима које даје другима (појединцима и установама).

Стручне послове на Дечјем одељењу обављали су: Оливера Миловановић и Маријана Тимотић, књижничари, Милица Премовић и Ђорђе Милинковић, дип. библиотекари.

Закључак

1. У 2024. је на Дечјем одељењу дошло до смањења броја корисника, броја чланова и услуга у односу на 2023. годину.
2. Реализовано је 86 програма за децу, од чега су најзаступљеније радионице и то 98%.
3. Активности Дечјег одељења су повећане, што указује на ангажован рад на промоцији књиге и читања. Програми су разноврсни, а број учесника креативних програма је повећан. Смањење броја ученика који су учлањени у 2024. години указује да је потребно интензивирати рад са образовним институцијама у циљу повећања броја читалаца.

б) Рад са корисницима у Позајмном одељењу за одрасле

Позајмно одељење је током 2024. пружило услугу позајмице књига за 13.932 корисника.

Преглед броја корисника и услуга у 2019, 2020, 2021, 2022, 2023. и 2024.г.

Корисници/услуге	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Укупан број корисника	20.694	14.103	11.961	14.457	14.929	13.931
Број учлањења	1.309	985	1.100	1.130	1.207	1.134
Број издатих књига	45.556	37.307	34.989	42.407	42.576	37.688
Број враћених књига	41.955	32.834	28.841	37.723	37.612	31.950
Мушки корисници	3.815	3.179	3.354	3.823	4.140	3.845
Женски корисници	13.736	10.924	8.607	10.634	10.789	10.087
Број дeтих информација	57.787	40.660	35.320	43.790	48.495	42.873
Број укоричених књига	140	10	0	0	*	150

Запослени на Позајмном одељењу за одрасле су током 2024. године показали значајне резултате у раду са корисницима и фондом, а то се односи не само на учлањење и давање књига на позајмицу, већ и на упознавање корисника са фондом, књигама и ауторима, давање препорука и других информација. Таква комуникација је препозната као важна и корисна од стране корисника.

На овом одељењу су реализоване активности:

- пружање услуга корисницима са специфичним потребама, попут слабовидих, особа са другим инвалидитетом, као и старијим особама,
- рад са групним посетама, ученицима средњих школа који су посећивали су библиотеку у оквиру програма сарадње,
- појединачан рад са корисницима у смислу презентације тематских препорука у циљу промоције књиге и читања и повећања интересовања корисника.

Поред наведеног, реализоване су и друге активност:

- Акција „Читалачки изазов“, током које су библиотекари промовисали акцију, водили евиденцију о задуженим и раздуженим насловима и прикупљали рецензије. Учествовало је 38 корисника старијих од 18 година и 6 средњошколаца.
- Акција „Ноћ библиотеке“, одржана 6. децембра под темом „У загрљају песништва“, уз учешће ученика Ваљевске гимназије, који су представили своје радове.
- Учесће у осталим културним и јавним програмима Библиотеке.

Запослени на Позајмном одељењу за одрасле, са посебним задужењем, раде послове припреме за набавке и јавне набавке књига, у смислу истраживања издавачке продукције и извештавања о стању на тржишту, обезбеђујући валидне и важне информације за Комисију за јавне набавке.

Стручне послове на Позајмном одељењу за одрасле са читаоницом обављали су: Лепа Свиленковић, Марија Андрејевић, Иван Базрђан, дипл. библиотекари и Гордана Грачанин, књижничар,

Закључак

- 1) Број корисника у Позајмном одељењу за одрасле у 2024. години је у опадању.
- 2) Мањи број корисника може бити у вези са друштвеним окружењем и изостанком наставе и обуставом рада у неким школа у децембру 2024. године.
- 3) Најбројнији су и даље чланови женске популације, и то три пута у односу на мушку популацију. Најбројнији су чланови старости од 30 до 60 година (34%), затим чланови до 30 година (42%), а најмању бројност бележе чланови категорије 60+ (24%).
- 4) Број корисника читаонице није евидентиран у 2024. због престанка рада читаонице у овом одељењу због недостатка простора. Постојећи простор користи се за смештај полица за књиге, у недостатку другачијег вида унапређења просторних капацитета

в) Рад са корисницима у Одељењу стручне књиге

Корисници Одељења стручне књиге су средњошколци, студенти, специјализанти и други истраживачи. Укупан број корисника овог одељења је био 4.238, а издато је 5.080 публикација и пружено је 6.196 информација.

Читаоница у Одељењу стручних публикација радила је са корисницима у читаоници, за разлику од периода пандемије, када корисници нису могли користити читаоницу, у којој има 22 читалачка места, 15 рачунара и пружа добре услове за учење. Основни недостатак је недовољан број места за све заинтересоване кориснике.

Стручне послове на Одељењу стручне књиге, у вези са фондом и корисницима, обављали су Данијела Падејски, виши дипл. библиотекар, Слађана Ликнић, дипл. библиотекар, Ирена Карадаревић, дипл. библиотекар и Иван Раденковић, књижничар.

Закључак

- 1) Остварени резултати у 2024. години указују на повећан број корисника и то за око 12%, повећан број издатих примерака публикација и то за 7,7%.
- 2) Захтеви корисника превазилазе постојеће капацитете Одељења стручних публикација.
- 3) Корисници углавном користе своју литературу за учење. Библиотека поседује добар фонд стручних и периодичних публикација, зато је потребно радити више на сезибилизацији корисника за коришћење ових фондова.

г) Рад са корисницима у Завичајном одељењу

Завичајно одељење у редовним условима пружа услуге корисницима без могућности позајмице ван Библиотеке. Позајмљене књиге се користе у читаоници Дечјег одељења, јер не постоји читаоница Завичајног одељења. Осим позајмице у читаоници, корисницима се пружа помоћ у проналажењу информација о изворима и грађи за израду различитих радова и истраживања. Услуга давања грађе за фотокопирање је честа, због правила да се грађа из овог фонда не може издавати на коришћење ван Библиотеке.

Најчешћа услуга овог одељења је позајмица периодичних публикација, пре свега листа „Напред“, због чега се у претходном периоду, у последње три године посебно, радило на дигитализацији ових листова и постављање на сајт у оквиру дигиталне библиотеке.

Због учесталих захтева студената и других истраживача, у изузетним случајевима, вршено је фотокопирање одређених текстова из публикација.

Током 2024. настављена је започета реорганизација простора Завичајног одељења у циљу максималног искоришћења постојећих капацитета, а потом и унапређења услова за рад. Током 2024. у оквиру овог одељења се интензивно радило на:

- попуњавању завичајног фонда књигама и некњижном грађом, пре свега недостајућим примерцима обавезног локалног примерка, а потом и некњижном грађом, чему је претходило континуирано истраживање;
- одржавани су састанци са ауторима, издавачима, појединцима, институцијама и организацијама у циљу обуке за достављање грађе, локалног обавезног примерка, за завичајне збирке;
- вршено је истраживање у циљу прикупљања информација за израду пројекта чија је реализација утицала на унапређење рада и услова у Завичајном одељењу;
- извршено је истраживање и анализа фонда у циљу припреме грађе за дигитализацију;
- спроведене су активности у циљу анализе стања старе и ретке библиотечке грађе и њихове заштите од пропадања;

- вршено је сређивање завичајних периодичних публикација за инвентарисање и измену смештаја, јер ова грађа до сада није ни пописана, ни обрађена;
- обезбеђена је грађа завичајних аутора, у смислу прибављања посебних колекција које су поклоњене од наследника завичајних аутора, као и документације која ће омогућити да се регулише правни статус ове грађе и власништва Библиотеке;
- Музеј завичајних писаца су користиле и друге организације за своје потребе, као што су „Клуб Арс-нова“, „АРТ група АКТ“, Европски покрет, Удружење мултиплесклерозе, Каритас, Јазас, Удружење „Бели Повлен“, Црвени крст Ваљево, Дијалогнет, Друштво за церебралну парализу Ваљево.

Стручне послове у Завичајном одељењу обављали су: Виолета Милошевић, дипл. виши библиотекар и директор, док су послове у вези позајмице ове грађе обављали запослени са Дечјег одељења.

Послове у вези набавке грађе за ово одељење обављали су и стручни радници запослени на другим одељењима, пре свега кроз избор поклона од стране Народне библиотеке Србије, Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ и Матице српске, а затим и кроз праћење издавачке делатности у Србији у циљу проналажења информација о новим књигама и објављеним радовима и текстовима завичајних аутора.

Закључак

- 1) Простор у коме се тренутно налази завичајни фонд је недовољан за квалитетан смештај грађе.
- 2) Простор за чување грађе која припада овом фонду, пре свега старе и ретке књиге, затим заштићеног фонда, периодичних публикација, је недовољан и неадекватан.
- 3) Услови за смештај опреме, рачунара за кориснике, опреме за скенирање и фотокопирање грађе не постоје.
- 4) Услови за допуну полица за смештај грађе не постоје, као ни услови за смештај опреме за књижну грађу.
- 5) Завичајно одељење нема своју читаоницу, што представља велики проблем за рад са овим корисницима.
- 6) Завичајно одељење нема простор за смештај 6 легата значајних завичајних оставилаца.

д) Рад са корисницима и фондом у Одељењу периодичних списа

Библиотека поседује веома богат фонд периодичних публикација, а грађу чине стручни часописи из различитих области. Овај фонд представља богат извор информација за студенте и остале научне раднике, због чега је потребно више радити на његовој презентацији и доступности корисницима.

Стручне послове, инвентар, обраду, смештај, набавку и друге послове у вези са периодичним публикацијама, обављала је Ирена Карадаревић, дипл. библиотекар, што представља значајан и позитиван искорак у раду овог одељења, на коме више деценија није радио нико од стручних радника.

Стицање нових компетенција и лиценци за рад са фондом које је стручни радник овог одељења остварио у 2024. години, додатни је допринос на коме се заснива позитивна перспектива.

Извршени стручни послови у вези са фондом периодичних публикација су:

У COBISS бази је инвентарисано 43 наслова, 411 годишта, 1118 бројева и то:

1. Књижевна историја, 14 годишта, 39 бројева
2. Научни састанак слависта у Вукове дане, 6 годишта, 6 бројева
3. Годишњак библиотеке Матице српске, 34 годишта, 34 броја
4. Педагошка стварност, 1 годиште, 1 број
5. Књижевност и језик, 10 годишта, 11 бројева
6. Књижевност, 62 годишта, 457 бројева
7. Летопис Матице српске (повукла али празно)
8. Књижевна критика, 15 годишта, 64 броја
9. Зограф: часопис за средњовековну уметност, 4 годишта, 4 броја
10. Дисово пролеће, 9 годишта, 9 бројева
11. Расковник: часопис за књижевност и уметност на селу, 25 годишта, 64 броја
12. Вести: гласило Библиотеке матице српске, 33 годишта, 130 бројева
13. Театрон: публикација за позоришну историју, 12 годишта, 21 број
14. Наша књижевност, 2 годишта, 6 бројева
15. Триптих 3 годишта, 3 броја
16. Источник: часопис за веру и културу, 22 годишта, 22 броја
17. Књижевна фантастика, 6 годишта, 6 бројева
18. Јефимија, 2 годишта, 2 броја
19. Еразмо, 9 годишта, 9 бројева
20. Нови звук, 11 годишта, 15 бројева
21. Селфи, 2 годишта, 2 броја
22. Завичајни књижевни Агапе, 2 годишта, 2 броја
23. Инфотека, 4 годишта, 4 броја
24. Књижевни гласник, 2 годишта, 5 бројева
25. Музикологија, 1 годиште, 1 број
26. Библиозона, 2 годишта, 4 броја
27. Књижевни магазин, 8 годишта, 58 бројева
28. Библиотечки билтен, 1 годиште, 1 број
29. Братство, 3 годишта, 3 броја
30. Годишњак библиотека Срема, 11 годишта, 11 бројева
31. Библиотечки путоказ, 3 годишта, 3 броја
32. Исток, 5 годишта, 10 бројева
33. Кинотека, 4 годишта, 12 бројева
34. Љубини дани, 4 годишта, 4 броја
35. Годишњак народне библиотеке „Стојан Трумић“ Тител, 3 годишта, 3 броја
36. Нова мисао, 2 годишта, 5 бројева
37. Интеркултуралност, 1 годиште, 1 број
38. Српска мисао, 1 годиште, 1 број
39. Гласник народне библиотеке Србије, 21 годиште, 21 број
40. Глас библиотеке, 19 годишта, 19 бројева
41. Бележница, 10 годишта, 18 бројева

42. Градац, 11 годишта, 16 бројева
43. Елементи, 2 годишта, 4 броја
44. Библиотекар, 5 годишта, 7 бројева

У књизи инвентара је урађен инвентар од броја 5336 до 5482 - 62 наслова, 155 годишта, 198 бројева.

Поред рада на инвентарисању серијских публикација обављани су и следећи послови:

- израда евиденције старе периодике са краја 19. и почетка 20 века, завршетак се очекује у 2025. години
- рад на аналитици инвентарисаних часописа за потребе Завичајног одељења
- формирања фонда дупликата који ће бити коришћен за размену,
- пребацивање фонда периодике на Завичајно одељење како би се уобличио завичајна збирка,
- рађено је на формирању каталога дезидерата за публикације које су инвентарисане у COBISS бази.

Приказ резултата у сегменту инвентарисања периодичних публикација у 2023. и 2024. г.

Инвентарисано	2023			2024		
	Наслови	Годишта	Бројеви	Наслови	Годишта	Бројеви
COBISS	13	279	1.014	43	411	1.118
Књига инвентара	38	172	373	62	155	198

Закључак

- 1) Број корисника у овом одељењу променљив је и тешко мерљив.
- 2) У 2024. један стручни радник је похађао обуку за лиценцу за рад у систему узајамне каталогизације, основни ниво.
- 3) Корисници недовољно користе овај фонд из више разлога, а највише због тога што овај фонд није посебно издвојен, односно, не постоји простор за смештај фонда, ни читаоница за кориснике периодике
- 4) Фонд периодике је делимично видљив за кориснике, што је значајан резултат и позитиван помак у односу на претходни период.
- 5) Простор у коме је смештен фонд периодичних публикација је недовољан и неадекватан, што је дугогодишњи и озбиљан проблем који утиче на стање и развој овог сегмента рада.

ђ) Посетиоци културних програма као корисници услуга Библиотеке

Библиотека је у току 2024. години континуирано организовала самостално или учествовала у великом броју других, на нивоу града организованих, програма и манифестација. Посебно треба истаћи манифестације, односно, програмске целине као што су додела награде „Љубомир П. Ненадовић“ за најбољу путописну књигу на српском језику, додела награде „Десанка Максимовић“, „ВООКа у Дворишту“, „Завичајни књижевни агапе“, „Сlike града

365" - конкурс за откуп документарних фотографија, Сусрети литерарних секција ваљевских основних школа „Од детета до поете“, Фестивал драмско-рецитаторског стваралаштва „Десанка Максимовић“.

Важно месту у раду Библиотеке у 2024. години представљао је Музеј завичајних писаца, у коме су организоване бројне изложбе и други културни садржаји. Овај простор, поред сталне поставке посвећене завичајним великанима, користи се за све друге културне програме, а у току дана служи и као читаоница за штампу.

Организовање изложби у Музеју завичајних писаца допринело је повећању броја посетилаца, интензивирало контакте са медијима и другим институцијама у Ваљеву и Србији, што значајно утиче на публицитет и значај основне поставке и Библиотеке.

У Музеју завичајних писаца организовано је 5 изложби у 2024. години, а посетило их је око 3.500 људи, ученика и грађана.

Закључак

- 1) Укупан број корисника услуга је у директној вези са организацијом културних програма.
- 2) Евидентирано је велико интересовање за програме у Музеју завичајних писаца.

в) Корисници услуга међубиблиотечка позајмице

За потребе корисника, Библиотека је у 2024. години наручила 35 књига путем међубиблиотечке позајмице, а на позајмицу другим библиотекама послала је 18 књига, укупно 53 позајмице су омогућиле корисницима да дођу до жељених публикација.

Путем међубиблиотечке позајмице наручивали смо књиге за наше кориснике, а највише из Народне библиотеке Србије (17) и Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ (14). Такође и из Народне библиотеке Ужице (2), Народне библиотеке „Доситеј Обрадовић“ Стара Пазова (1) и Универзитетске библиотеке Крагујевац (1).

На позајмицу смо слали књиге у друге библиотеке и то у Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић“ (3), Градску библиотеку „Радован Бели Марковић“ Лајковац (3), Градску библиотеку „Милован Данојлић“ Љиг (1), Народну библиотеку Осечина (2), Библиотеку „Божидар Кнежевић“ Уб (2), Народну библиотеку „Раде Драинац“ Прокупље (1), Народну библиотеку „Његош“ Књажевац (2), Библиотеку шабачку (3) и Институт за повртарство Снедеревска Паланка (1).

Стручне послове у вези са међубиблиотечком позајмицом обављала је Данијела Падејски, виши дипл. библиотекар.

3.4. COBISS (КОРПОРАТИВНИ ОНЛАЈН БИБЛИОГРАФСКИ СИСТЕМ)

Библиотека у Ваљеву је чланица COBISS система са још 268 библиотеке у Србији. Овим системом руководи Народна библиотека Србије преко Националног ВБС центра. Као чланица, Библиотека учествује у изградњи система узајамне каталогизације са централним електронским каталогом и мрежом библиотека. Овај моћан библиотечко-информациони систем омогућава

претраживање и информисање корисника, непрекидно, 24 сата. Читаоци могу преко инернета да претражују фондове свих библиотека у систему са било које тачке приступа (било из библиотеке, било из куће) и добију информације о траженој публикацији, без обзира у којој се библиотеци налази.

Тренутно српски узајамни каталог COBISS.SR садржи 4.020.457 библиографских записа. Овај библиотечко-информациони систем обједињује информације о библиотечким фондовима у Србији са информацијама и електронским документима из база података на било ком од сервера у систему.

Закључно са 31. децембром 2024. године COBISS база наше библиотеке (COBISSMBVA) садржи 86.498 записа (тј. 142.497 примерака библиотечке грађе је видљиво у систему COBISS).

Прелазак на каталогизацију с нормативном контролом у COBISS.SR је начињен 2019. Каталогизатори наше библиотеке су до сада креирали 663 записа у нормативној датотеци личних имена и назива корпорација – CONOR.SR.

У протеклој години урађено је укупно 3.434 записа тј. 4.289 библиотечких јединица у бази наше библиотеке COBISSMBVA. Од тога нових преузетих записа је 2.915, нових креираних записа је 26, а поново ажурираних и допуњених записа је 493. Вршена је корекција постојећих записа у сва три електронска каталога – редакција у ауторском и предметном каталогу и рекласификација у стручном каталогу.

Обрађене су приновљене књиге путем куповине, поклона и Откупа Министарства културе за Позајмно, Научно, Дечје и Завичајно одељење. Нових књига је урађено укупно 4.263, а рађена је и ретроспективна обрада књига из постојећег фонда – (26 јединица).

Број новокреираних записа у бази се повећао и сада износи 1.585, тј. 2238 примерака књига којих није било у узајамном каталогу, што би био наш допринос попуњавању централног електронског каталога. У питању су примерци књига које поседује само наша библиотека, од свих библиотека у COBISS систему. То су углавном књиге у малом тиражу, или ретке и старе. А понекад су у питању неажурност појединих издавача који не раде CIP (каталогизацију у публикацији), тако да нема адекватног трага да књига постоји, у библиотечком смислу.

Радом у COBISS систему наш стручни електронски каталог је увећан за 1089 јединица (одредница је број по УДК систему). Предметни електронски каталог у прошлој години смо допунили са 734 јединице (одредница је реч која означава предмет којом се књига бави). Електронски каталог на наслов добио је нових 994 јединице (одреднице су наслов дела, наслов оригинала, хрбатни наслов или наслов који креира сам каталогизатор).

Рад у COBISS	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Укупано записа COBISSMBVA	55.435	64.613	69.180	72.541	74.969	77.863	80.799	83.558	86.498
Урађено записа	11.735	13.298	5.539	4.367	2.728	3.716	3.448	3.043	3.434
Обрађене књиге	15.688	15.212	6.554	6.159	3.431	4.570	4.313	3.985	4.289
Нове књиге	3.722	4.916	4.281	4.549	3.221	4.216	3.992	3.942	4.263
Ретроспектив на обрада/књиге	11.966	10.296	2.273	1.610	210	354	321	43	26
Преузети записи	7.645	9.094	4.439	3.317	2.428	2.894	2.680	2.488	2.915

Ажурирани и допуњени записи	4.054	4.105	965	1.006	156	624	512	284	493
Новокреирани записи	36	99	135	44	144	195	256	271	26

Стручне послове на Одељењу обраде обављали су: Данијела Падејски виши дипл. библиотекар и Слађана Ликнић, дипл. библиотекар, задужене за послове каталогизације у систему COBISS.

Послове, у домену физичке обраде монографских публикација, обављали су стручни радници овог и других одељења.

Закључак

- 1) Рад на пословима електронске обраде је од велике важности и обезбеђује савремен начин рада са фондом и корисницима.
- 2) Уз подршку COBISS-а Библиотека је обезбедила могућност свим корисницима да 24 сата могу приступати бази, претраживати и користити услуге Библиотеке. Услуга резервације, продужавања резервације и претраживања фонда је могућа онлајн у сваком тренутку.
- 3) У току 2024. године још један стручни радник је похађао курс за стицање лиценце за стручну обраду публикација.

3.5. СТАРА И РЕТКА БИБЛИОТЕЧКА ГРАЂА

На основу Закона о старој и реткој библиотечкој грађи (Сл. гласник РС бр. 52/11) и Решења Министарства културе и информисања РС о одређивању библиотека које обављају послове од општег интереса (Сл. гласник РС бр.14/13), Библиотека је проглашена за заштитара старе и ретке библиотечке грађе и обавља поверена јавна овлашћења, старајући се о културном наслеђу од изузетног значаја за Републику Србију.

У новембру 2014. добили смо свој акроним и приступну шифру Електронском регистру Старе и ретке библиотечке грађе. У 2015. приступило се обједињавању старе и ретке књиге из наших фондова. Прво су делимично издвојене старе књиге из Одељења стручне књиге и њима припојене књиге које су се налазиле у Завичајном одељењу. До сада је урађена каталошка обрада и класификација у нашу COBISS базу за 60 књиге, односно, наша база је увећана за 6 записа; унети су подаци у Централни електронски регистар; унети су подаци у Електронски регистар Библиотеке, урађена је физичка обрада књига, с тим што су печати стављени само на полеђину насловне стране, због старости папира. Константовано је стање сваке књиге и то и подаци о белешкама и потписима у књигама, унети су у каталошки опис и у електронски регистар.

У Централни електронски регистар и у електронски заједнички регистар Библиотеке унето је 28 књига из библиотека Црквене општине Ваљево (Храма Пресвете Богородице).

У току 2024. године извршен је преглед библиотеке манастира Ћелије, а на позив је преглед извршила Виолета Милошевић, виши дипл. библиотекар. Константовано је стање фонда, смештај и физички изглед и предложено је сређивање фонда у складу са библиотечким правилима. Мере су предложене у циљу обезбеђења заштите публикација од пропадања, али и вођења инвентара и евиденција које треба радити у наредном периоду.

Стручне послове у вези са старом и ретком библиотечком грађом и њеном заштите обављале су:

- За послове стручне обрада публикација и вођење Регистра старе и ретке библиотечке грађе није именовано ново лице након одласка стручног радника у пензију.
- Координатор послова заштите библиотечке грађе, евиденције и истраживања на терену: Виолета Милошевић, виши дипл. библиотекар.

3.6. МАТИЧНЕ ФУНКЦИЈЕ

Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ обавља послове надзора над радом општинских, школских и специјалних библиотека у Колубарском округу. Надлежност Матичне библиотеке регулисана је и одвија се на основу важећег Закона о библиотечно-информационој делатности и на основу подзаконских аката донетих на основу овог закона. Активности које су предвиђене годишњим планом, одобрене и финансиране од стране Министарства културе и информисања Републике Србије, реализују Виолета Милошевић, директор матичне библиотеке и Ружица Дамњановић, руководицац Матичне службе.

Планирање и извештавање

- У 2024. су израђена документа:
 - Извештај о реализацији матичних функција у 2023.
 - Предлог Плана матичних функција за 2024.

Извештај је достављен Народној библиотеци Србије и Министрству културе РС, а Предлог плана матичних функција за 2024. је достављен Министрству културе РС.

У току 2024. године реализовано је укупно 16 стручних надзора у Колубарском округу.

Стручни надзори

- Надзори над стручним радом у специјалним библиотекама Колубарског округа:
 - 1. Народни музеј Ваљево, 21.02.2024.
- Извршено је 15 стручних надзора у школама и то 6 надзора у библиотекама средњих школа и 9 у библиотекама основних школа:
 - 1. Музичка школа „Живорад Грбић“ Ваљево, 7.02.2024.
 - 2. Техничка школа Ваљево, 8.02.2024.
 - 3. Медицинска школа „Др Миша Пантић“ Ваљево, 22.02.2024.
 - 4. ОШ „Сава Керковић“ Љиг, 13.03.2024.
 - 5. Средња школа „1300 каплара“ Љиг, 13.03.2024.
 - 6. ОШ „Милован Глишић“ Ваљевска Каменица, 18.03.2024.
 - 7. Средња школа Мионица, 15.04.2024.
 - 8. Пољопривредна школа са домом ученика Ваљево, 25.04.2024.
 - 9. ОШ „Десанка Максимовић“ Ваљево, 27.05.2024.
 - 10. ОШ „Андра Савчић“ Ваљево, 30.05.2024.
 - 11. ОШ „Стеван Филиповић“ Дивци, 6.06.2024.

- 12.ОШ „Рајко Михаиловић” Бањани, 18.10.2024.
- 13.ОШ „Владика Николај Велимировић” Ваљево, 31.10.2024.
- 14.ОШ „Свети Сава” Попучке, 13.11.2024.
- 15.Ваљевска гимназија, 16.12.2024.

Надзор је спровела Ружица Дамњановић, дипл. библиотекар (Матична служба). Записници о обављеним стручним надзорима, са препорукама за унапређење рада достављени су Народној библиотеци Србије – Матичном одељењу, библиотекама у којима је обављен надзор и Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић”, за архиву.

Надзори су обухватили услове за рад и развој библиотечко-информационе делатности, у складу са законима и подзаконским актима.

Стручна усавршавања запослених:

- Образовање библиотекара за рад у систему узајамне каталогизације COBISS – 2 стручна радника.
- Полагање стручног испита у новембарском испитном року – 1 стручни радник.

Акредитовани семинари одржани у Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић” Ваљево:

1.Вештачка интелигенција и библиотечко-информациона делатност: иновативни алати за разноврсну примену у дигиталној ери – тренутно стање и перспективе, аутори и реализатори УБ „Светозар Марковић” Београд, присуствовало 30 стручних радника јавних и школских библиотека Колубарског округа

Стручна предавања одржана у Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић” Ваљево:

1.Стручно предавање „Превентивна заштита културног наслеђа”, предавач Весна Шујица, саветник и дипл. конзерватор-рестауратор у УБ "Светозар Марковић" Београд

Стручни скупови у организацији Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић” Ваљево:

Зимски БДС форум на тему „Злоупотребе и проблеми у вези са законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја”. На форуму су говорили: Милан Мариновић, повереник за информације од јавног значаја, Весна Даниловић, судија Управног суда РС, Растко Брајковић, адвокат и Биљана Пантелић, секретар Народне библиотеке Србије. Модерат форума је била Виолета Милошевић, директорка Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић” Ваљево, а присутно је било око седамдесет библиотекара из целе Србије.

Стручни скупови којима су присуствовали стручни радници Матичне библиотеке:

1. Међународна конференција библиотекара, архивиста и музеалаца „Европске смернице за сарадњу библиотека, музеја и архива; Баштинске институције у (пост) дигиталном добу”, Сарајево, Босна и Херцеговина (1 учесник).

2. Библионет 2024. „Библиотеке и циљеви одрживог развоја“, Народна библиотека Ужице, Тара, 12-14.09.2024. (2 учесника)
3. COBISS конференција 2024. (1 учесник)
4. Форуми Библиотекарског друштва Србије, 4 форума (15 стручних радника Матичне библиотеке)
5. Међународни скуп „Култура, уметност и вештачка интелигенција“/ Београдски контрапункт 2024, Завод за проучавање културног развоја и Министарство културе РС (1 стручни радник)

Остали програми стручног усавршавања:

1. Стручно предавање „Превентивна заштита културног наслеђа“, предавач Весна Шујица, саветник и дипл. конзерватор-рестауратор у УБ „Светозар Марковић“ Београд, присуствовало 14 стручних радника Колубарског округа
2. Вебинар БДС „Знање и самоусавршавање“, пратио 1 стручни радник Матичне библиотеке
3. Вебинар БДС „Путујуће библиотеке“, пратила 2 стручна радника
4. Предавање „Безбедност на интернету“, едукатори из Националног контакт центра за безбедност деце на интернету при Министарству информисања и телекомуникација Републике Србије, пратило 10 стручних радника Колубарског округа

Пружање стручне помоћи и инструкторски рад:

- 1)Обуке за рад у апликацији МБС за вођење библиотечке статистике одржаване индивидуално, углавном за библиотекаре школских библиотека који су ове године први пут ангажовани на пословима школског библиотекара. Обуке су се односиле на попуњавање образаца, рад у апликацији, вођење библиотечке статистике. Укупно 6 обука. Отворени нови кориснички налози за библиотекаре који ће годишњу статистику радити у апликацији.
- 2)Стручна помоћ за библиотеке које раде или планирају ревизију књижног фонда (законска регулатива, конкретне активности на ревизији и отпису, извештаји о ревизији са пратећом документацијом). Директори установа упознати са процедуром спровођења ревизије и отписа. Упутства дата у Записницима о надзору, у току надзора, мејловима, телефонским путем.
- 3)Стручна помоћ у школским библиотекама најчешће се односила на правилно вођење књиге инвентара, смештај грађе, планску набавку, формирање посебних збирки поклона, формирање библиотека у подручним јединицама школа и др. Консултације обављане у библиотекама, телефоном или мејловима.
- 4)Инструкторски рад са кандидатом који је упућен на полагање стручног испита.

*Матична библиотека пружала је стручну помоћ и библиотеци Високе пословне школе у Ваљевоу која је на основу Решења о одређивању библиотека које обављају матичне функције у библиотечко-информационе делатности у матичности УБ „Светозар Марковић“ у Београду.

Вођење регистра библиотека:

У 2024.години Централни регистар библиотека Србије и Окружни регистар библиотека Колубарског округа допуњен је Решењима о именовању директора и в.д директора јавних библиотека у Колубарском округу. Нових регистрација библиотека није било у текућој години.

Вођење библиотечке статистике:

У 2024. за потребе Матичне библиотеке, Народне библиотеке Србије и Републичког завода са статистику прикупљени статистички подаци за 2023. за 41 библиотеку Колубарског округа, у апликацији МБС. Проценат урађених анкета о пословању у односу на број регистрованих библиотека износи 87%.

Инспекцијски надзор Министарства културе

У 2024. години извршен је један инспекцијски надзор овлашћених представника Министарства културе РС, када је извршена контрола исправности рада у сегменту матичних функција и послова који су поверени Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић“ у Ваљеву.

Инспекцијски надзор је имао позитиван исход, документација евиденције и сви сегменти контроле показали су да не постоје ризици.

Закључак

- 1) Активности у области поверених матичних функција реализују средствима која обезбеђује Министарство културе Републике Србије.
- 2) Континуирано образовање и стално усавршавање, поред тога што је законом дефинисано као обавеза свих библиотечких радника, значајно доприноси унапређењу квалитета рада. (Обавеза је сваког стручног радника да током године присуствује обукама и едукацијама и оствари најмање 6 поена).

3.7. КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ И ДРУГЕ ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

3.7.1. Културни програми за одрасле и децу

Библиотека је у 2024. години реализовала културне програме у пуном обиму. Посебно истичемо манифестације и програмске целине „Book-а у дворишту“, „Завичајни књижевни агапе“, нову програмску шему у оквиру „Тешњарских вечери“, пројекат „Слике града 365“ и др. Библиотека је и ове године доделила награду „Љубомир П. Ненадовић“, за најбољу путописну књигу на српском језику, а организовала је и свечану доделу награде „Десанка Максимовић“. Нове програмске целине, „Април, месец књиге“ и „Сусрети литерарних секција ваљевских основних школа „Од детета до поете“, веома добро су прихваћени код публике, институција и појединаца. Музеј завичајних писаца, као одличан простора за програме и изложбе, афирмисао се и током 2024. године и важна је тачка културних збивања на нивоу Ваљева.

Уредник културних програма за децу и одрасле је Виолета Милошевић, дипл. виши библиотекар, а послове организације културних и осталих јавних програма за одрасле обављали су библиотекарџи Ђорђе Милинковић, Иван Базрђан, Слађана Ликнић, Ирена Карадаревић, Лепа Свиленковић, Марија Андрејевић и остали стручни радници.

Послове организације програма за децу обављали су: Маријана Тимотић, Оливера Миловановић, књижничарке и библиотекарџи Ирена Карадаревић, Слађана Ранковић, Милица Премовић и Лепа Свиленковић, Милица Премовић.

3.7.1.1. Културни програми за одрасле

15. јануар - Отварање изложбе „Вечито“ посвећене стогодишњици рођења архитекте Богдана Богдановића (1922-2022) у Музеју завичајних писаца. На отварању изложбе говорили мр Маре Јанакоска Грујић, ауторка изложбе, Виолета Милошевић, директорка Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ и Бранко Ристић, архитекта;

17. јануар - У Музеју завичајних писаца одржан стручни семинар „Превентивна заштита књижне грађе“ за библиотекарџе из Колубарског округа. Предавач је била Весна Шујица, саветник дипл. конзерватор-рестауратор из Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ Београд;

23. јануар - У Свечаној сали Ваљевске гимназије одржана свечаност поводом окончања Читалачког изазова „Од 7 до 107“. У част књиге и читања окупили су се промотери, учесници и победници акције. Свима су уручена признања, а за промотере и победнике обезбеђене су вредне награде. Присутнима су се обратили Виолета Милошевић, директорка Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“, Борка Марковић, новинарка и једна од промотера акције, као и библиотекарке Лепа Свиленковић, Маријана Тимотић и Милица Премовић. Програм су водили Ђорђе Милинковић и Слађана Ликнић. За уметнички део програма био је задужен дечји црквени хор „Емануил“, вођен диригентском палицом Вање Урошевић, професорке у Музичкој школи „Живорад Грбић“ Ваљево.

1. фебруар - У Свечаној сали Ваљевске гимназије одржан Зимски БДС форум на тему „Злоупотребе и проблеми у вези са законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја“. На форуму су говорили: Милан Мариновић,

повереник за информације од јавног значаја, Весна Даниловић, судија Управног суда РС, Растко Брајковић, адвокат и Биљана Пантелић, секретар Народне библиотеке Србије. Модератор форума је била Виолета Милошевић, директорка Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево.

11. фебруар - Обележена је тридесет прва годишњица од упокојења Десанке Максимовић. Тим поводом је у Бранковини, на песникињом гробу, служен парастос. Помену су присуствовали др Светлана Шеатовић из Задужбине „Десанка Максимовић“, др Драгана Милуновић, заменица управника Народне библиотеке Србије, проф. др Бошко Сувајџић, Ненад Патијаревић, члан Већа задужен за културу, као и представници Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“, на челу са директорком Виолетом Милошевић.

12. фебруар – Отворена је изложба „Деца и Вечито“ у Музеју завичајних писаца. Изложба је инспирисана мотивима Богдана Богдановића и настала је као резултат интерактивних радионица, у којима је учествовало преко 400 деце предшколског и нижешколског узраста. Награђени су и похваљени радови, које је одабрао жири у саставу мр Маре Јанакоса Грујић и Наташа Кристић, историчарке уметности, Миодраг Пешић, сликар, и Бранко Ристић, архитекта и председник Друштва архитеката Ваљево. Посебни гости на отварању изложбе били су чланови породице Богдана Богдановића, његова сестра, госпођа Ружица Пушић, Вук Пушић и др Лидија Јевремовић.

27. фебруар - У Свечаној сали Ваљевске гимназије уприличена је свечаност поводом одликовања Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево Изузетном Вуковом наградом. Присутнима су се обратили градоначелник Града Ваљево Лазар Гојковић и директорка Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево Виолета Милошевић. Беседе у част Ваљевске библиотеке говорили су Живорад Ајдачић, генерални секретар Културно-просветне заједнице Србије, проф. др Александра Вранеш, Милош Јевтић, новинар и публициста, мр Ана Савковић и Ивана Митровић. Међу уваженим гостима нашли су се и владика ваљевски Исихије, представници Војске Србије, представници градских институција, као и многобројни сарадници и пријатељи библиотеке. Конферансијер програма била је глумица Маријана Андрић, док је за уметнички програм био задужен ансамбл флаута „Грбић“, вођен педагогом Слободанком Васиљевић Љујић.

29. фебруар - Основна школа „Сестре Илић“ Ваљево била је домаћин фебруарског сусрета у оквиру Других сусрета литерарних секција ваљевских основних школа „Од детета до поете“. Своје литерарне радове представило је седамнаест ученика из пет основних школа („Прва основна школа“, Основна школа „Владика Николај Велимировић“, Основна школа „Нада Пурић“, Основна школа „Сестре Илић“ и Основна школа „Милован Глишић“). Укупно је пристигло 17 радова и сви радови су одштампани и изложени на паноу у холу школе. За уметнички програм били су задужени ученици школе домаћина Антонина Богутовић (гитара) и Јован Новаковић (гитара), као и чланови хора и оркестра „Дарја“, са професором музичке културе Владимиром Флорјанчићем. Организатор сусрета је Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево.

14. март - У Музеју завичајних писаца одржано представљање књиге проф. др Драгана Николића „Енергетска поља у Дренајићу: изузетна природна реткост“. Говорили проф. др Драган Николић, академик проф. др Марко Тодоровић, проф. др Споменко Ј. Михајловић и др Славица Аранђеловић.

18. март - Отворена је дечја изложба „Зашто се каже или лије ли наџак баба крокодилске сузе“, оквиру обележавања марта – месеца српског језика,

посвећена фразеологизмима. Аутори изложбе су ученици Основне школе „Нада Пурић“, заједно са професорком српског језика и књижевности Мирјаном Смоловић.

19. март - У оквиру обележавања Дана града Ваљева, Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ уприличила је вече разговора са Стевом Грабовцем, добитником НИН-ове награде за роман „Послије забаве“, у Свечаној сали Ваљевске гимназије. О роману су говорили Стево Грабовац и Борис Максимовић (оснивач ИК „Imprimatur“). Разговор водио Ђорђе Милинковић, историчар књижевности и дипломирани библиотекар.

21. март - У Музеју завичајних писаца Београдска отворена школа (БОШ) представила је ученицима ваљевских средњих школа нови конкурс Делегације Европске уније под називом „Европски дневник“.

25. март - Интерактивни Кахут квиз за ученике виших разреда основних школа посвећен фразеологизмима у српском језику одржан је у Клубу за младе, а организатор квиза је била Мирјана Смоловић, професорка српског језика и књижевности у Основној школи „Нада Пурић“.

2. април - Поводом обележавања Међународног дана дечје књиге, у Клубу за младе одржан је „Књижевни маскенбал“, током којег су ученици петог разреда Основне школе „Нада Пурић“, заједно са својом наставницом српског језика и књижевности Мирјаном Смоловић, публици представили своје омиљене књижевне јунаке.

3. април - У Клубу за младе одржана представа „Прича за лаку ноћ“, старије васпитне групе вртића „Хајди“. Представу су припремиле васпитачице Јелена Јовановић и Данијела Обрадовић.

4. април - На СПРЕГУ, сајму привреде у Ваљеву, на штанду Града Ваљева, који је организовала Туристичка организација Ваљево, Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ је представила Чика Љубин коктел, званично пиће „Љубиних дана“.

8. април - Почела акција „Бирам књигу“. За првих 100 основаца узраста од II до VIII разреда који две године нису били чланови Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, компанија „Еуропром“ поклања бесплатну годишњу чланарину. Партнери „Еуропром“ и Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево.

17. април - У Народној библиотеци Србије представљена књига „Сунце сија: митски и фолклорни обрасци у поезији Десанке Максимовић“ проф. др Бошка Сувајџића. На представљању књиге говорили др Станиша Тутњевић, др Светлана Шеатовић, др Снежана Пасер, Виолета Милошевић и аутор.

18. април - Програм у част обележавања тридесетогодишњице од обнављања рада Друштва „Свети Сава“ одржан је у Свечаној сали Ваљевске гимназије. Учествовали су проф. др Снежана Николајевић, др Љубодрог П. Ристић, академик Злата Бојовић и Бранислава Јордановић.

19. април - У Клубу младих у библиотеци, професорка историје Јелена Павловић одржала огледни час ученицима 1. разреда Медицинске школе „Др Миша Пантић“ Ваљево.

25. април - Основна школа „Нада Пурић“ Ваљево била је домаћин априлског сусрета у оквиру „Других сусрета литерарних секција ваљевских основних школа“. Своје литерарне радове представило је једанаест ученика из три основне школе („Прва основна школа“, Основна школа „Нада Пурић“, и Основна школа „Милован Глишић“), као и ученици VIII разреда Ваљевске гимназије. Укупно је пристигло 11 радова и сви радови су одштампани и изложени на

ланоу у холу школе. За уметнички програм били су задужени ученици школе домаћина. Лена Беговић, Петар Тошић, Страхиња Тодорић и Ана Димитријевић приредили су музички програм, Деспот Јанковић, Страхиња Тодорић и Ана Живковић показали су своје костиме инспирисане књижевним јунацима, док су Лена Недић, Сара Тешић, Милица Пантић, Ана Челекетић и Анђелка Савић приказале своје ликовне радове који су настали у току самог сусрета. Поред тога, публика је могла и да погледа ученичку изложбу „Лије ли наџак-баба крокодилске сузе?“, посвећену фразеологизмима у српском језику.

16. мај - Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“, под покровитељством Града Ваљева, организовала је тридесет прву доделу Награде „Десанка Максимовић“. Програму је претходио „Поетски час ваљевских ђака у част Десанки“ на Тргу песништава у Ваљеву, а у Бранковини је положено цвеће на хумку песникиње. Једногласном одлуком жирија, у чијем су саставу били проф. др Горан Максимовић, проф. др Ђорђе Деспић, доцент др Бранко Вранеш, др Слађана Илић и песник Војислав Карановић, овогодишњим добитником проглашен је песник Никола Вујчић за укупни допринос српској поезији. Свечана додела уприличена је у Свечаној сали Ваљевске гимназије, а својим присуством свечаност је увећао министар културе господин Никола Селаковић, представници Министарства културе Републике Србије, господин градоначелник Лазар Гојковић, представници Града Ваљева, управитељ Задужбине „Десанка Максимовић“ др Светлана Шеатовић, чланови управног одбора Задужбине, заменица управника Народне библиотеке Србије др Драгана Милуновић, Његово Преосвештенство епископ ваљевски господин Исихије са свештенцима Епархије ваљевске, чланови породице Десанке Максимовић, љубитељи књижевности и поштоваоци lika и дела Десанке Максимовић. Награду овогодишњем лауреату уручио је министар културе Никола Селаковић. За уметнички део програма био је задужен музички састав „Мелем“, док је водитељ програма била Радмила Новаковић.

27. мај - Радионица „Средњошколци за средњошколце“ одржана је у Клубу за младе са ученицима Пољопривредне школе, Николом Спасојевићем, професором воћарства и практичне наставе и библиотекарком, Весном Марковић, професорком француског и латинског језика. Тема је била у вези са лековитим биљем и свим оним што нам у зеленом окружењу дарива природа, а човек негује. Напомињемо да је Пољопривредна школа направила и унапређује један посебан простор, своју ботаничку башту, која је изузетан пример не само у Ваљеву, већ и у Србији. Гости су нам били ученици Ваљевске гимназије, Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ иницијатор је и организатор програма.

4. јун - У Свечаној сали Ваљевске гимназије одржано је представљање књиге „Речи-расковници: Пољска у српској књижевности 20. века“ проф. др Мине Ђурић и проф. др Далибора Соколовића. Поред аутора, о књизи је говорио и рецензент књиге, проф. др Бошко Сувајџић, а представљању књиге присуствовали су и амбасадор Републике Пољске, његова експеленција, господин Рафал Перл, координатор за јавну дипломатију Амбасаде Пољске, госпођа Тијана Стојановић-Зечевић, као и градоначелник Града Ваљева, господин Лазар Гојковић. Организатори програма су Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ и Амбасада Републике Пољске у Србији.

6. јун - Јунски сусрет у оквиру „Других сусрета литерарних секција ваљевских основних школа“ одржан је у Музеју завичајних писаца. Своје литерарне радове представило је осамнаест ученика из четири основне школе („Прва основна

школа", Основна школа „Владика Николај Велимировић", Основна школа „Нада Пурић" и Основна школа „Милован Глишић"), као и ученици VIII разреда Ваљевске гимназије. Укупно је пристигло 18 радова и сви радови ученика су одштампани и изложени на паноима у Музеју завичајних писаца. За уметнички програм били су задужени Страхиња Радовановић („Прва основна школа") и Ленка Теовановић (Основна школа „Владика Николај Велимировић"), који су обогатили сусрет својим рециталима.

12. јун - Отворен фото конкурс „Слике града 365". Библиотека расписује конкурс у циљу прибављања фотографија као документарне грађе за завичајни фонд.

16. јун - У Арт Холу Центра за културу Ваљево одржани јавни часови „Умеће малих корака" полазника школе глуме при Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић". Ментор полазницима је Катарина Вићентијевић;

BOOK-а у дворишту 2024. (26.06.2024 – 05.07.2024)

26. јун – „Пазолини, лагање и слагање"; Учествовали: Љубица Арсић (књижевница) и Зоран Хамовић (гл. уредник издавачке куће CLIO).

27. јун – „Тајне европске и српске књижевности"; Учествовали: проф. др Александар Јерков и Младен Весковић (књижевни критичар, есејиста и преводилац).

28. јун – „Споменичко наслеђе Србије 19. и прве половине 20. века – Уобличавање и рушење"; Учествовали: проф. др Игор Борозан и др Јована Миловановић (историчари уметности).

3. јул – „Стандардизација српског језика, родна равноправност и очување ћирилице"; Учествовали: проф. др Срето Танасић и проф. др Александар Милановић.

4. јул – „Пов у мутном – позориште и 21. век"; Учествовали: Милош Латиновић (књижевник и директор Битеф театра) и Младен Весковић (књижевни критичар, есејиста и преводилац).

5. јул – „Рајски ум Драгана Стојановића"; Учествовали: др Драган Стојановић (књижевник и проф. емеритус), Тамара Митровић (књиж. критичарка) и Младен Весковић (књижевни критичар, есејиста и преводилац).

Завичајни књижевни агапе 2024. (11.08.2024 – 17.07.2024)

11. август - Отварање изложбе фотографија „Слике града 365/2023".

12. август – „Разговор о роману „Царски рез" Зорице Милинковић"; Учествовали Мирослав Ћиша Трифуновић (позоришни редитељ), Ђорђе Милинковић (историчар књижевности и дипломирани библиотекар) и ауторка.

13. август - Представљање песничке збирке „Ноћ у писаној форми" Марка Тодоровића; Учествовали Иван Базрђан (дипломирани библиотекар) и аутор.

14. август - Представљање књиге „Књига Свеборова" Бојана Белке; Учествовали Момчило Трифуновић (песник), Иван Базрђан (дипломирани библиотекар) и аутор.

15. август - Представљање децјег романа „Вештица Сага и вампирски комарци" Жељка Обреновића; Учествовали др Кристијан Векоњ (доктор англистичких наука), Иван Базрђан (дипломирани библиотекар) и аутор.

16. август - Представљање романа „Кристализација" Саше Обрадовића; Учествовали Предраг Марковић (уредник и издавач), Остоја Продановић (историчар књижевности), Ђорђе Милинковић (историчар књижевности и дипломирани библиотекар) и аутор.

17. август - Представљање књиге „Ваљевски крај у 19. Веку – хронологија“ Здравка Ранковића. Учествовали Радослав Глишић (новинар и уредник), Душан Арсенић (дизајнер) и Виолета Милошевић (директорка Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево); Програм водила Татјана Манојловић (новинарка).

10. септембар - У оквиру манифестације „Љубини дани“, у Свечаној сали Ваљевске гимназије, у организацији Одељења поетика модерне и савремене српске књижевности Института за књижевност и уметност (Београд) и Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, одржан међународни, интердисциплинарни научни скуп „На путу – путописи и мемоари у српској књижевности и о Србији“. Своје реферате изложило је око двадесет истраживача из Италије, Републике Српске и Црне Горе. Теме излагача покриле су разужену област мемоарске и путописне грађе од средњег века до наших дана, а поред остварења српских писаца у овим жанровима, посебна пажња била је посвећена сплици Србије и српских простора у очима страних путописаца. Уредници скупа су др Светлана Шеатовић и др Марко М. Радуловић, а секретар др Марија С. Терзић. Резултати скупа биће објављени и обједињени у Зборнику радова;

13. септембар - У оквиру 54. скупа слависта (Семинар српског језика и културе), који организује Међународни славистички центар (Филолошки Факултет Универзитета у Београду), најбољи стипендирани студенти српског језика на славистичким катедрама из целог света посетили су „Матичну библиотеку Љубомир Ненадовић“ Ваљево, као и Музеј Завичајних писаца. Домаћини гостима били су Ирена Карадаревић и Иван Базрђан, дипломирани библиотекари.

27. септембар - Церемонија доделе Награде „Љубомир П. Ненадовић“ за најбоље путописно остварење на српском језику, у периоду од августа 2023. до августа 2024. године одржана је у Бранковини. Награду је добила књижевница Весна Алексић за књигу „Мелодије Европе“, у издању Академске књиге. Поред славодобитнице, на свечаном уручењу говорили су градоначелник Лазар Гојковић, директорка Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Виолета Милошевић, као и председник жирија проф. др Радивоје Микић. Поред многобројних гостију и представника институција, додели Награде је присуствовао и државни секретар у Министарству културе др Дејан Антић. Доделу награде водила је Радмила Новаковић, док је за уметнички део програма био задужен музички састав „Мелем“;

9. октобар - Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево приредила је књижевни програм лицима смештеним у Геронтолошком центру. Током програма, уприличено је представљање поезије једног од корисника установе, Петра Цветојевића, као и приказивање филма посвећеног Десанки Максимовић. Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево даривала је књиге библиотеци Геронтолошког центра у Ваљеву. Програм су организовале Слађана Ликнић и Марија Андрејевић, библиотекари.

10. октобар - Предавање посвећено менталном здрављу и позитивном утицају читања у организацији Библиотеке и Службе поливалентне патронаже Дома здравља Ваљево. Предавању су присуствовали ученици Ваљевске гимназије и Медицинске школе „Др Миша Пантић“ Ваљево.

17. октобар - Књижевно вече посвећено представљању књиге „Апсинт са Лотреком“ Сање Домазет. У Музеју завичајних писаца у разговору су

учествовали Гордана Милосављевић Стојановић (уредница у Службеном гласнику), Ђорђе Милинковић (дипломирани библиотекар) и ауторка.

4. новембар - Библиотека покренула акцију „Читалачки изазов од 7 до 107”. Изазов траје до 14. децембра 2024. године;

19. новембар - У Музеју завичајних писаца отворена изложба фотографија „Света Гора Атонска” фотографа Сретена Пантелића;

6. децембар - У клубу за младе и Дечијем одељењу одржани програми у оквиру манифестације „Ноћ библиотеке” (манифестација организована на иницијативу Министарства културе Републике Србије); Овогодишња манифестација носи назив „У загрљају песништва” и посвећена је двестотој годишњици рођења Бранка Радичевића и Стјепана Митрова Љубише.

3.7.1.2. Програми за децу

„Зимовање у Библиотеци”:

09. 01. 2024. – „Поздрав Сунцу” – модератор Ирена Карадаревић - 6 деце

11. 01. 2024. – „Сам свој мајстор” – модераторке Маријана Тимотић и Милица Премовић - 17 деце

16. 01. 2024. – „КаБум” – модераторка Лепа Свиленковић - 23 деце

18. 01. 2024. – „Ко је за игру?” – модераторка Слађана Ликнић - 27 деце

Кроз радионице прошло укупно 73 деце.

„Вечито”:

(Радионице цртежа и симбола за предшколце и основце у оквиру изложбе „Вечито” посвећене стогодишњици од рођења архитекте Богдана Богдановића (1922-2022)):

- 15.01.2024. - 3 радионице на којима су учествовале три предшколске групе, из вртића „Звончић”, „Хајди” и „Анђели чувари” – модераторка мр Маре Јанакова Грујић - 85 деце

- 30.01.2024. - 6 радионица за ученике трећег и четвртог разреда из ОШ „Милован Глишић” (учитељице Дубравка Радосављевић, Данијела Живановић, Славица Томић, Душица Марковић, Данијела Продановић) и ОШ „Владика Николај Велимировић” (учитељица Биљана Гавриловић) (укупно 125 ученика) – модераторка Милица Премовић;

- 31.01.2024. - 4 радионице за ученике првог разреда из ОШ „Сестре Илић” (учитељице Зорица Симеуновић, Светлана Левнаић, Ана Патијаревић, Ана Лончар) (укупно 100 ученика) – модераторка Милица Премовић

- 01.02.2024. - 4 радионице за ученике трећег разреда из ОШ „Сестре Илић” (учитељице Јасмина Пајић, Наташа Живановић, Невена Јовић, Слађана Момић) (укупно 110 ученика) – модераторка Милица Премовић

- 02.02.2024. - 3 радионице за ученике трећег разреда из ОШ „Нада Пурић” (учитељице Весна Андрић, Марина Ковачевић и Јелена Димитријевић) (укупно 70 ученика) – модераторка Милица Премовић

Кроз 20 радионица прошло укупно 490 деце.

“Од читања се расте”:

- 23.01.2024. - 1 радионица – радионица „Дрвеће“ посвећена дрвећу за групу предшколаца из вртића „Звончић (васпитачице Сања и Наташа) – модераторка Оливера Миловановић - 27 деце
- 07.02.2024. - 1 радионица за групу предшколаца из вртића „Бубамара“ са васпитачицама Слађаном и Славком – модераторке Маријана Тимотић и Милица Премовић – 30 деце
- 08.02.2024. - 1 радионица – за групу предшколаца из вртића „Видра“ са васпитачицама Јелисаветом Ранковић, Милицом Марковић, Данијелом Живановић, Катарином Павловић и Горицом Обућина – модераторка Оливера Миловановић - 35 деце
- 13.02.2024. - 1 радионица за групу предшколаца из вртића „Бубамара“ са васпитачицама Слађаном и Славком – модераторке Маријана Тимотић и Милица Премовић – 28 деце
- 29.02.2024. - 1 радионица за групу предшколаца из вртића „Звончић“ са васпитачицом Снежаном Матић Гавриловић – модераторке Маријана Тимотић и Милица Премовић – 21 дете
- 11.03.2024. - 1 радионица за групу предшколаца из вртића „Бубамара“ са васпитачицама Маријаном Јовановић, Снежаном Цветиновић и Иваном Павловић – модераторке Маријана Тимотић и Милица Премовић – 31 дете
- 12.03.2024. - 1 радионица за групу предшколаца из вртића „Видра“ са васпитачицама Мајом Николић и Весном Крстић – модераторке Маријана Тимотић и Милица Премовић – 18 деце
- 13.03.2024. - 1 радионица за групу предшколаца из вртића „Звончић“ са васпитачицом Сандром Матић Гавриловић – модераторке Маријана Тимотић и Милица Премовић – 29 деце
- 01.04.2024. - 1 радионица за групу предшколаца из вртића „Звончић“ са васпитачицом Сандром Матић Гавриловић – модератори Маријана Тимотић, Оливера Миловановић и Ђорђе Милинковић – 30 деце
- 02.04.2024. - 1 радионица за ученике ОШ „Десанка Максимовић“ – модераторка Оливера Миловановић – 50 деце
- 05.04.2024. - 1 радионица за групу предшколаца из вртића „Хајди“ са васпитачицом Цаном Зарић – модератор Оливера Миловановић - 4 деце
- 05.04.2024. - 1 радионица за предшколце из вртића „Звончић“, на тему „Африка“ са васпитачем Душицом Трифуновић и васпитачем - приправником Катарином Павловић; модератор Оливера Миловановић – 20 деце
- 08.04.2024. - 1 радионица за предшколце из ОШ „Нада Пурић“. Том приликом је, читањем ромских бајки, обележен и Дан Рома. Учитељице Јелена Радовић и Наталија Лекић и стручни консултант за Роме, Верољуб Тешић. Модераторке: Маријана Тимотић и Милица Премовић - 16 деце
- 12.04.2024. - 1 радионица за предшколце из ОШ „Нада Пурић“, учитељице Јелена Радовић и Наталија Лекић; Модераторке: Маријана Тимотић и Милица Премовић - 16 деце
- 22.04.2024. - 1 радионица на тему „Спасимо планету“ у оквиру обележавања Дана планете Земље. Модераторке Маријана Тимотић и Милица Премовић Учитељице Парић, Јованка Станковић и васпитачица Нина Крнетић из Котешице и Јошеве са децом – 21 дете
- 25.04.2024. - 1 радионица - Ускршња радионица за предшколце из вртића „Бубамара“. Васпитачица Ирена Лукић. Модераторке: Маријана Тимотић и Милица Премовић - 29 деце

- 07.06.2024. - 1 радионица за предшколце из Бранковине. Модераторка Милица Премовић - 10 деце
 - 24.10.2024. - 1 радионица за предшколце из вртића „Видра“ са васпитачицом Весном крстић - 11 деце
 - 05.11.2024. - 1. радионица на тему јесени (Шта се мења – Јесен) за предшколце из вртића „Звончић“ (старија васпитна група, васпитачице: Верица Глигорић и Мирјана Живановић) Модераторке: Маријана Тимотић, Марија Мирковић и Бојана Николић - 22 деце
 - 26.11.2024. - 2 радионице за прваке из основне школе „Нада Пурић“ са учитељицом Слободанком Ашковић, Виолетом Кењић и библиотекарком Бојаном Лаловић Милановић; модератори: Оливера Миловановић и Ђорђе Милинковић - 36 деце
 - 04.11.2024. - 1 Радионица за прваке из основне школе „Нада Пурић“ са учитељицом Новком Мосуровић и библиотекарком Бојаном Лаловић Милановић; модератори: Маријана Тимотић и Бојана Николић - 26 деце
 - 09.12.2024. - 1 радионица за предшколце из вртића „Хајди“ са васпитачицама Јеленом Јовановић и Данијелом Обрадовић, Модератор: Оливера Миловановић - 24 деце
 - 18.12.2024. 1 радионица за предшколце из вртића „Наша радост“, (васпитачице Снежана Вујић и Елвира Матић), Модераторке: Маријана Тимотић, Марија Мирковић и Бојана Николић, 26 деце
- Одржано је 24 радионице, кроз које је прошло укупно 560 деце деце.

Колективни упис:

- 30.01.2024. - Обнова чланства Удружења за церебралну парализу Ваљево - 13 чланова

Радионице „Од читања се расте“:

- 01.04.2024. – предшколска група из вртића „Звончић“ – 27 деце
- 27.11.2024.- ученици 4. и 5. разреда ОШ „Нада Пурић“ - 31 дете
- 2.12.2024. - прваци из ОШ „Нада Пурић“ – 34 детета
- 3.12.2024. - прваци из ОШ „Нада Пурић“ – 15 деце

„Бирам књигу“:

- Колективно учлањење у сарадњи са ЕУРОПРОМ-ом; акција започела 08.04.2024. - појединачно учлањење основаца од 2. до 8. разреда, у оквиру ове акције учлањено 100 деце
- Укупно: 100

„Читалачки клуб за основце“:

- 22.02.24. - Модераторке: Слађана Ликнић и Лепа Свиленковић, ученици 3. разреда ОШ „Нада Пурић“ - 70 ученика (Бајка о Баш-Челику)
 - 25.04.24. - Модераторке: Слађана Ликнић, ученици 3. разреда ОШ „Нада Пурић“ - 71 ученик (народне умотворине и фразеологизми), Учитељице Јелена Томић, Марина Ковачевић и Весна Андрић
- Укупно 141 ученик

Изложба фразеологизама на Дечјем одељењу:

- 19.03.24 – 1 радионица о фразеологизмима и посета изложбе ученика 5. разреда ОШ „Нада Пурић“ са професорком српског језика и књижевности Мирјаном Смолковић; модератори Ђорђе Милинковић и Оливера Милованић - 11 ученика
 - 22.03.2024. - 1 радионица о фразеологизмима и посета изложбе ученика 3. разреда ОШ „Сестре Илић“ са учитељицом Снежана Стајић; модератор Оливера Милованић - 21 ученик
 - 1 радионица о фразеологизмима и посета изложбе ученика 6. разреда ОШ „Нада Пурић“ са наставницом Оливером Продановић модератори Слађана Ранковић и Оливера Милованић - 18 ученика
 - 25.03.2024. - 1 радионица о фразеологизмима и посета изложбе ученика 3. и 6. разреда ОШ „Сестре Илић“, модератори Маријана Тимотић и Милица Премовић - 21 ученик
 - 1 радионица о фразеологизмима и посета изложбе ученика 2. и 4. Ваљевске гимназије са професоркама српског језика књижевности Анђелком Јеремић, Данијелом Голубовић и Круном Глушац - 63 ученика
 - 27.03.2024. - 2 радионице о фразеологизмима и посета изложбе ученика 2. разреда Ваљевске гимназије - специјално математичко и филолошко одељење са професорком српског језика књижевности Миленом Милисављевић - 28 ученика.
- Одржано 7 радионица на којима је било 162 ученика.

Међународни дан књиге за децу:

- 02.04.2024. - „Књижевни маскенбал“ (учесници ученици 5. разреда из ОШ „Нада Пурић“; публика учесници другог разреда ОШ „Десанка Максимовић“ и четвртог разреда ОШ „Милован Глишић“ - укупно 137 деце
 - 03.04.2024. „Прича за лаку ноћ“, представа старије васпитне групе вртића „Хајди“ (васпитачице Јелена Јовановић и Данијела Обрадовић. Публика: две предшколске групе вртића „Колибри“ и одељење првог разреда ОШ „Нада Пурић“ - укупно 87 деце
- Укупно 224 деце

„Весела среда“:

- 03.07.2024. - Радионица „Знам да кажем НЕ!“, модераторке Маријана Тимотић и Милица Ранковић, 23 деце
 - 10.07.2024. - Радионица „Тандара-броћ“, модераторка Лепа Свиленковић 7 деце
 - 17.07.2024. - Радионица „Кроз пустињу и прашуму“, модераторка и Ирена Карадаревић, 9 деце
 - 24.07.2024. - Радионица „Куцнуо тренутак за етно кутак“, модераторка Слађана Ликнић, 15 деце
 - 31.07.2024. - „Јулска игранка“, претходни модератори, 9 деце
- Кроз радионице у оквиру „Веселе среде“ прошло укупно 63 деце.

„Креативни четвртак“:

- 04.07.2024. - Радионица, модераторка Ирена Карадаревић, 19 деце
- 11.07.2024. - Радионица, модераторка Лепа Свиленковић, 7 деце
- 18.07.2024. - Радионица модераторка Ирена Карадаревић 9 деце

- 25.07.2024. - Радионица, модераторка Слађа Ликнић 18 деце

Кроз радионице у оквиру „Креативног четвртка“ прошло укупно 53 деце.

Дечја недеља:

- 07.10.2024. - Радионице за децу „Отворена врата“ - Посета ученика 1. разреда (ОШ „Нада Пурић“, учитељице: Новка Мосуровић, Слободанка Ашковић и Виолета Кењић) - 54 ученика

- 11.10.2024. - Радионица „Отворена врата“ - Посета ученика 1. разреда из ОШ „Сестре Илић“ (учитељице: Данијела Живановић, Катарина Продановић, Снежана Сајић, Снежана Цветиновић и Мира Тулимировић) – 114 деце

- 08.10.2024. - Гостовање дечјег писца Уроша Петровића – 250 деце

- 09.10.2024. - Фестивал драмског стваралаштва „Десанка Максимовић“. Представе: „Ма шта ми рече“ (ученици 4. разреда ОШ „Милован Глишић“ са учитељицама Марином Вукосављевић и Иреном Рашевић) и

09.10.2024. - Фестивал драмског стваралаштва „Десанка Максимовић“. Представа „Ако је веровати мојој баки“ (ученици 4. разреда ОШ „Владика Николај Велимировић“ са учитељицом Биљаном Гавриповић) – 178 деце

- 10.10.2024. - Фестивал драмског стваралаштва „Десанка Максимовић“. Представе: „Машта може свашта (Мира Беговић) и „Аска и вук“ – 155 деце

Кроз радионице прошло укупно 751 дете.

„НОЋ БИБЛИОТЕКЕ“ - „Загонетни свет Уроша Петровића“

- 06.12.2024. - ученици 4. разреда ОШ „Нада Пурић“ са библиотекарком Бојаном Лаловић Милановић (20 ученика); Модератори: Запослени Дечијег одељења

НОВОГОДИШЊЕ РАДИОНИЦЕ:

- 11.12.2024. - 1 радионица - ученици Основне школе „Сестре Илић“, учитељица Наташа Живановић; Модератори: Оливера Миловановић, Ђорђе Милинковић и Милица Премовић – 25 ученика

- 12.12.2024. - 1 радионица - ученици Основне школе „Сестре Илић“, учитељица Јасмина Пајић; Модератори: Оливера Миловановић, Ђорђе Милинковић и Милица Премовић – 23 ученика

- 17.12.2024. - 2 радионице - ученици Основне школе „Милован Глишић“, учитељице Марина Вукосављевић, Ирена Рашевић и Дубравка Радосављевић; Модератори: Маријана Тимотић, Марија Мирковић и Бојана Николић – 55 ученика

- 25.12.2024. - Кићење „Јелке жеља“ - предшколска група из вртића "Звончић" са васпитачицама Сањом Давидовић и Иваном Ковачевић - 24 деце

Одржано 5 радионица кроз које је прошло 127 деце.

Закључак

- 1) Културни програми за одрасле и децу у 2024. су реализовани у пуном обиму.
- 2) Ефекат реализованих програма је задовољавајућих, посебно програма који су организовани на отвореном простору, у двориштима и на платоу Библиотеке, као и у Бранковини.

3.7.2 Библиотека организује и учествује као организатор или суорганизатор у значајним манифестацијама националног и међународног карактера, а које су одржане у 2024:

1. Љубини дани и додела Књижевне награде Љубомир П. Ненадовић за најбољу путописну књигу на српском језику – додела Награде у Бранковини.
2. Књижевна награда Десанка Максимовић – песничка награда за животно дело у сарадњи са Задужбином Десанка Максимовић – додела Награде у Београду ове године.
3. Међународни скуп слависта у сарадњи са Међународним славистичким центром и Филолошким факултетом у Београду – стручна екскурзија у Бранковини.
4. ЕУТЕКА- ЕУ у вашој библиотеци – пројекат који реализује Делегација Европске уније у сарадњи са Матичном библиотеком „Љубомир Ненадовић“ Ваљево и још 47 библиотека у Србији.

3.7.3 Библиотека организује програме у оквиру градских и локалних манифестација:

1. „Град у дар“ – организовање гостовања добитника НИН-ове награде у оквиру обележавања Дана града у марту сваке године.
2. Дечја недеља се обележава сваке године у Библиотеци и у другим установама и организацијама
3. „ВООКа у Дворишту“ – дугогодишња књижевна манифестација током лета, у јуну и јулу месецу.
4. Јелка жеља – обележавање доласка новогодишњих и божићних празника традиционално се организује као хепенинг за децу.
5. „Завичајни књижевни сагеп“ – циклус књижевних представљања завичајних аутора и удружења културе у оквиру „Тешњарских вечери“.
6. Други литерарни сусрети литерарних секција ваљевских основних школа „Од детета до поете“ – манифестација коју Библиотека организује у сарадњи са основним школама града Ваљева.
7. Фестивал драмско-рецитаторског стваралаштва „Десанка Максимовић“, трећа по реду манифестација која афирмише културу говора и квалитет јавног изражавања.
8. „Ноћ библиотеке“, прва манифестација на градском нивоу, умрежена са другим библиотекама у сарадњи са Министарством културе РС.

3.7.4 Остале информативно-промотивне активности

1. Пракса која је устаљена у последњих неколико година и која је имала за циљ да информише јавност о активностима и резултатима рада Библиотеке, доживела је значајну корекцију због објективних околности у вези са пандемијом корона вируса.
2. Месечни информатори, плакати и флајери, нису рађени, нити су дистрибуирани, имајући у виду реализацију само базичних услуга, а и привремено обустављање јавних активности и окупљања у Библиотеци.

У 2024. су настављене корекције и допуне новог сајта како би информације о нашем раду биле редовно доступне корисницима и заинтересованим грађанима.

Важно је истаћи да је нови сајт регистрован са националним доменом, у складу са препоруком Владе Србије и инструкцијама за јавне установе.

На новом сајту, у оквиру подсајта „Дигитална библиотека“, интензивно су у 2024. постављани дигитализовани садржаји, претраживи за све кориснике онлајн.

Закључак

- 1) Од изузетне је важности рад на платформи „Дигитална библиотека“, активирани у циљу заштите и презентације културног наслеђа, али и ангажованијег присуства Библиотеке на интернету.
- 2) Неопходно је обезбедити боље техничке услове за бржи наставак дигитализације библиотечке грађе.
- 3) Недостатак простора се одразио и на овај сектор, јер нема услова за смештај ИКТ опреме, набављене у складу са савременим стандардима за рад.

3.7.5 Сарадња са медијима

Сарадња са медијима се тичала информисања јавности и корисника о начину рада Библиотеке, услугама које пружа корисницима, културне и образовне делатности коју спроводи.

У 2024. у медијима је објављен 198 текстова у вези Библиотеке и то у штампаним листовима, порталима и другим медијима, укупно 46 различитих средстава за јавно информисање, што је резултат од 77 текстова више у односу на 2023. годину и 14 медијских кућа више него у претходној години.

Остварени резултат указује да смо уз подршку медија омогућили већу транспарентност свог рада и резултата, а истовремено је и показатељ да смо привукли већу пажњу медијског окружења и заједнице у којој радимо.

Закључак

- 1) Сарадња са медијима је веома важна за библиотечко-информациону делатност, која не спада у категорију неких видова „популарне културе“, која је лакше доступна корисницима преко свих информативних канала.
- 2) Када је реч о извештавању о културним садржајима у библиотечкој делатности, истичемо значај континуираног и информативног извештавања о догађајима и резултатима и потребу трајног чувања медијског материјала, као документарног и архивског материјала. У том погледу истичемо континуирано праћење и извештавање штампе, листа „Напред“, који се и чува у завичајној збирци Библиотеке.
- 3) Медијске информације су важне јер доприносе повећању транспарентности рада и резултата постигнутих у Библиотеци.

3.8 ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

И током 2024. настављен је интензиван рад на развоју „Дигиталне библиотеке“.

Део колекције листа „Напред“ од 1945. до 1980. доступан је за кориснике. Може му се приступити преко нашег сајта (www.bibliotekavaljevo.rs) или преко линка:

https://digitalna.nb.rs/view/URN:NB:RS:SD_B569333C73560EF47EBA5462B69D8F5D

Део колекције од 1974. до 1990. налази се и на нашем сајту, на поддомену www.digitalna.bibliotekavaljevo.rs и обухвата укупно 413 бројева, односно 20.636 страница.

У 2024. години је читава колекција овог листа (1981-2018) прерађена и припремљена по упутствима Народне библиотеке Србије. То је био обиман посао и успешно су га реализовали запослени на пословима дигитализације, Јосип Грачанин, систем-инжењер информатичар и Иван Раденковић, књижничар.

Поред тога у 2024. години „Дигитална библиотека“ је допуњена и колекцијом документарних фотографија насталих 2021, 2022. и 2023. године, а које су одабране на конкурс „Слике града 365“.

Постављањем нове платформе за дигитализовану грађу створени су дугорочни услови за развој ове делатности у Библиотеци.

Закључак

1) Остварени су значајни резултати на пољу дигитализације и то:

- **Значајан рад је уложен на дефинисање и превазилажење проблема који су везани за постављање грађе на интернет и рад на платформи Омека.**
- **Веома је важно јачати сектор дигитализације у Библиотеци, јер су у савременом добу потребе корисника веома усмерене ка садржајима на интернету.**

3.9 ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

а) Истраживања у области пројектног планирања

Током 2024. континуирано се спроводило обимно истраживање са циљем да се дефинишу и развијају могућности за унапређења основне делатности (фонд, стручно усавршавање, ефекти рада), услова за рад, техничку опремљеност и друге сегменте функционисања Библиотеке.

Истраживање је извршила Виолета Милошевић, руководилац пројектног тима.

Ефекти овог планирања су били успешни, што се може испратити кроз три успешно реализована пројекта на конкурсима Министарства културе. Реализација обухвата:

- 1 пројекат у области заштите културног наслеђа, сектор библиотечно-информациона делатност,
- 1 пројекат у вези са савременим стваралаштвом, област књижевне награде и манифестације, чијом реализацијом је омогућено суфинансирање манифестације „Љубини дани“.

б) Истраживања у области издавачке продукције и проналажења грађе на терену

Сви стручни радници, запослени на одељењима, без обзира на редовне послове које су обављали, вршили су током 2024. године и истраживање тржишта књига, пратили су издавачку продукцију, њен квалитет и обим, а све у циљу квалитетног планирања набавке и препоруке за кориснике.

Поред праћења редовне издавачке продукције, вршена је и претрага и проналажење завичајне књижне и некњижне грађе из ранијег периода, а која може бити важна за истраживање културне баштине овог краја. На овим пословима радили су Иван Базрђан, Ђорђе Милинковић, Ирена Карадаревић, Слађана Ликнић, Маријана Тимотић, Оливера Миловановић, Милица Премовић, Данијела Падејски и Виолета Милошевић.

3.10. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

3.10.1. Монографске публикације

„Кристализација“ роман Саше Обрадовића, заправо прича о настанку и развоју пасије једног колекционара зароненог у чудесан свет минерала, о једном дечаку у непрестаном сукобу са својом околином, који сваки ауторитет сматра лажним.

„Вече уочи представе“, путописна књига Николе Поповића, добитника награде „Љубомир П. Ненадовић“ за 2020 годину, саткана од мноштва кратких путописних прича из Италије, Херцеговине, Мађарске... Књига је објављена у оквиру едиције „Хоризонти“.

Литерарни зборник „Од детета до поете“, зборник радова ученика основних школа Ваљево, настао као резултат Другог сусрета литерарних секција ваљевских основаца у организацији Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“.

Здравко Ранковић „Ваљевски крај у 19. веку – Хронологија“, до сада необјављено истраживање Здравка Ранковића, једног од најзначајнијих и највреднијих истраживача ваљевског краја.

Завичајни књижевни агапе, периодична публикација настала у оквиру истоименог програма Библиотеке, а у склопу 36. Тешњарских вечери, у којој су учешће узели искључиво завичајни ствараоци.

Света гора Атонска, каталог истоимене изложбе реномираног ваљевског фотографа Сретена Пантелића. Својеврстан фото-путопис са ходочашћа на Свету гору и манастир Хиландар.

Остоја Продановић „Поалата поезије“ – ваљевска поезија и песници у 19, 20. и 21. веку, обимна и детаљна студија и хронологија о ваљевским поетима и њиховој поезији која обухвата више од два протекла века.
„Госпојински данк на Повлену“, летопис.

3.10.2. Информативна графичко-издавачка продукција

Пропатрандно-информативни материјал је објављиван за јавне програме и активности Библиотеке, у добром квалитету и обиму потребном за квалитетно обавештавање корисника и документовање активности Библиотеке. Као најзначајнији у овој продукцији је свакако каталог изложбе „Сlike града 385/2023“.

3.10.3. Књижевне награде и конкурси

Током 2024. године, Библиотека је са својим издаваштвом учествовала на неколико републичких и регионалних књижевних конкурса. Књиге које су узеле учешће („Књига Свеборова“ Бојана Белке, „Кристализација“ Саце Обрадовића и „Вече уочи представе“ Николе Поповића) послате су на сл. конкурсе: „БЕОГРАДСКИ ПОБЕДНИК“, награда „БИЉАНА ЈОВАНОВИЋ“, награда „ЗЛАТНИ СУНЦОКРЕТ“, награда „Р. Б. МАРКОВИЋ“, награда „СТЕВАН ПЕШИЋ“, награда „СТЕВАН РАИЧКОВИЋ“, НИН-ову награду, као и на регионалним књижевним конкурсима за награду „Јожа Хорват“, коју је ове године установио Хрватско друштво писаца. Књига „Вече уочи представе“ Николе Поповића проглашена је финалистом на конкурс „Јожа Хорват“. Књига Бојана Белке, „Књига Свеборова“, нашла се у избору и у жеб избору два конкурса.

3.11. САЈМОВИ КЊИГА

Библиотека је учествовала на Сајму књига, где смо се упознали са издавачком продукцијом у Србији, а присуствовали смо и стручним скуповима који су том приликом организовани.

Чланице Библиотекаског друштва Србије, Ружица Дамњановић и Биопета Милошевић, учествовале су у раду секција Друштва које су одржаване током Сајма књига у Београду.

3.12. УЧЕШЋЕ У ОДБОРИМА И КОМИСИЈАМА

Запослени у Библиотеци активно учествују у комисијама, секцијама и другим стручним телима и на тај начин прате новости у домену библиотечко-информационе струке на нивоу Србије.

1) Директор Библиотеке, Биопета Милошевић, члан је Управног одбора Библиотекаског друштва Србије и активно учествује у раду стручних тела и комисија овог Друштва.

2) Директор Библиотеке, Биопета Милошевић, члан је Управног одбора Задужбина „Десанка Максимовић“.

3) Запослени стручни радници Библиотеке активно учествују у раду тела на нивоу Републике Србије и то:

- Ружица Дамњановић, члан је Библиотекарског друштва Србије и Секције за матичне библиотеке,
- Ђорђе Милинковић, члан је Библиотекарског друштва Србије
- Виолета Милошевић активни је члан тела БДС-а: Секције за завичајна одељења (потпредседник); Секције за стално стручно усавршавање; Секције за културно-образовну делатност и Секције за јавне библиотеке.

Што се тиче рада на нивоу града Ваљева:

- 1) Виолета Милошевић, директор Библиотеке, члан је Одбора за старање о спомен комплексу Бранковина.

3.13. ПРОЈЕКТИ

3.13.1. „Пружање библиотечких услуга удаљеним корисницима – набавка возила за библиобус“

Пројекат је реализован захваљујући подршци Министарства културе РС, преко конкурса у области библиотечко-информационе делатности у 2024. години. Пројекат је обезбедио набавку возила марке „Форд Транзит“ за организовање услуге библиобуса у наредној години.

3.13.2. Пројекат „Књижевна манифестација Љубини дани“

Пројекат је реализован уз подршку Министарства културе и информисања РС, који је на конкурс за савремено стваралаштво, област за књижевне награде и манифестације, суфинансирао реализацију манифестације „Љубини дани“, коју Библиотека организује сваке године у циљу промовисања путописа као књижевног жанра и награђивања лауреата за текућу годину.

3.13.3. Пројекат „Валитни налози – ка позитивном малолетничком правосуђу кроз сарадњу са јавним установама“

у оквиру кога је предвиђена сарадња са Републичким заводом за социјалну заштиту, Центром за социјални рад Ваљево и правосудним органима, а на основу потписаног протокола. Током 2024. године реализован је један друштвено-користан рад у Библиотеци.

3.13.4. Пројекат „Women Writers Route“

Пројекат се одвија у сарадњи са Форумом словенске културе из Словеније, а чији су потписници Република Србија, Министарство културе РС и четири града, Ваљево, Нови Сад, Ниш. Циљ пројекта је мапирање руте жена писаца, значајних за европску културу, а окосница учешћа Библиотеке је Музеј завичајних писаца и књижевно стваралаштво Десанке Максимовић. Реализација пројекта се сагледава у значајном учешћу у области културног туризма и повезивања са заједницом у оквиру области културе и туризма.

3.13.5. Пројекат ЕУТЕКА

ЕУТЕКА је пројекат коју реализује Делегација Европске уније у сарадњи са чланицама мреже коју чини 48 библиотека у Србији. Ваљевска библиотека је чланица мреже од самог почетка овог пројекта у Србији, а кроз сегмент пружања информација грађанима о Европској унији, образовању и стипендирању кроз пројекте, могућностима финансирања преко приступних фондова и другим темама које су важне за Србију и Европску унију.

3.13.6. Пројекат „Април, месец књиже“

Пројекат је започео у априлу 2021. г., када су поводом значајних међународних дана, посвећених књизи и читању, установљена три конкурса, са намером да се сваке године понављају. Овај програмски концепт је настављен и у 2024. години организовањем активностима за децу и одрасле.

3.14. ПАРТНЕРСТВА

Неговање добре сарадње са институцијама и појединцима у заједници, настављена је и у 2024, а најзначајнија су:

- 1) **Форум словенске културе** са седиштем у Словенији, са којим је потписан протокол о приступању Библиотеке и Града Ваљева као чланова европског пројекта „Women Writers Route“ у области развоја културног туризма, а који ће се у Ваљеву тицати Музеја завичајних писаца и промоције Десанке Максимовић као завичајне ауторке, значајне за европску културу.
- 2) **Академија струковних студија Западна Србија – одељење у Ваљеву**, са којом је потписан уговор о сарадњи у области стручне праксе, а пружана је и подршка у области стручног рада њихове новоформиране библиотеке.
- 3) **Филозофски факултер Универзитета у Новом Саду** са којим је потписан протокол о спровођењу стручне праксе у 2023. години. До краја године један студент на мастер студијама реализовао је свој програм у Библиотеци, а са другим је започета стручна праксе под менторством.
- 4) **Друштво за церебралну парализу Ваљево „Ми идемо увек корак напред“**, са којим је реализована сарадња кроз пројекат „Бесплатна чланска карта за особе са инвалидитетом, децу и одрасле“, о чему је потписан Протокол о сарадњи, а организатори и координатори пројекта су Ненад Павловић (Друштво за церебралну парализу) и Виолета Милошевић (Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево).

4. ПРОСТОР И ОПРЕМА

4.1. ПРОСТОР (ОБЈЕКТИ)

Библиотека обавља своју делатност у три пословна објекта, три целине, укупне површине око 1170 метара квадратних, а чији је власник град Ваљево.

- Зграда у Карађорђевој бр. 44 има мање од 800 метара квадратних, у три нивоа. У овом објекту се налазе Позајмно одељење за одрасле, Научно одељење, Одељење периодике, Матична служба, Клуб за младе, Финансијско-рачуноводствена служба и магацински простор. Приземље зграде оштећено је капиларном влагом, захтева сталне санационе интервенције, а за трајно решење потребна су велика инвестициона улагања. **Наведени простор не одговара захтевима библиотечке струке, јер није наменски грађен, ни у погледу капацитета.**
- Зграда у улици Војводе Мишића 35 је стамбено-пословни објект у чијем приземљу се налази Дечје одељење, Завичајно одељење и управа Матичне библиотеке, на око 230 метара квадратних. Библиотека располаже и припадајућом подрумском просторијом, која је тренутно нефункционална, а стављање у употребу захтева значајно инвестирање које се не може реализовати на нивоу редовног годишњег планирања и текућег одржавања простора. **Наведени простор не одговара захтевима библиотечке струке, јер није наменски грађен, ни у погледу капацитета.**
- Зграда у улици Војводе Мишића 29 је пословни простор у коме се од краја 2015. налази Музеј завичајних великана. Реч је о издвојеном сегменту завичајног одељења, које је Одлуком Града Ваљева дато на коришћење Библиотеци за потребе завичајних активности. Објект реално има око 70м² у приземљу, а додатна квадратура остварена је захваљујући платформи, која није од трајног и зиданог материјала. Музеј завичајних писаца је објект репрезентативне намене и као такав одговара потребама за које је добијен.

Истичемо да наведени објекти не одговарају законом прописаним стандардима за функционално обављање библиотечко-информационе делатности. Књижни фонд се делимично налази у слободном приступу, простор за смештај и коришћење фонда је недовољан и неадекватан, не постоји простор за читаонице, изложбе, сала за одржавање књижевних и других културних програма, Библиотека нема депо, а магацини, помоћне просторије и тоалети организовани су у оквиру задатих просторних могућности, односно, не одговарају стандардима савременог пословања.

Закључак *

У извештају о надзору, који је Народна библиотека Србије извршила у 2020, достављен је извештај у коме се наводи да у погледу простора Библиотека у Ваљеву располаже само са 46% од стандардом прописаног простора за рад јавне библиотеке. Важно је истаћи да је просек у Србији 80% од стандарда (у Војводини 90%, а у централној Србији 70% од стандарда), по исказаним подацима у 2016. Ово указује да је простор који корисити Библиотека у Ваљеву двоструко мањи у односу на расположиви простор у мрежи јавних библиотека у Републици Србији.

Библиотека не располаже ни са библиотечком опремом у довољном обиму за смештај грађе, у стандардним условима чувања и коришћења. Укупна дужина регала за смештај грађе, према подацима у Бази Мрежа библиотека Србије* и даље је изразито недовољна и представља тек 30% од потребног обима и не обезбеђује стандардне услове за смештај, чување и коришћење библиотечке грађе. И поред тога што је у периоду 2017 - 2023. значајно рађено на унапређењу опреме за фонд, није било могуће у постојећем простору испунити стандардом прописане услове.

* Извор информација:

- Записник о надзору над стручним радом Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, бр. 12/1491/2 од 14.12.2023. (Народна библиотека Србије)
- База Мрежа библиотека Србије (Народна библиотека Србије)

4.1.1. ИНИЦИЈАТИВА ЗА НОВУ ЗГРАДУ БИБЛИОТЕКЕ

Ангажовање на решавању проблема неадекватног и недовољног простора Библиотеке довели су до помака тако што је у 2024. години поновно стављена на снагу одлука о опредељењу зграде Дома војске за потребе библиотечко-информационе делатности.

Закључак

- 1) Позитивно се може оценити одлука о одређивању објекта некадашњег Дома војске за будућу библиотеку. Проблем Библиотеке је присутан у свим договорима који се тичу стратешких циљева на нивоу културне делатности у Ваљеву, што је посебно евидентирано од 2016, а и у 2024. години.
- 2) Конкретни проблеми у вези са простором су:

- Библиотека организује свој рад у недовољном и неадекватном простору, и ни у једном сегменту на задовољава стручне стандарде (величина и адекватност простора). Укупан простор Библиотеке је само 40% од стандарда.
- Опрема за смештај фонда је недовољна и представља само 30% од стандарда за смештај, чување и коришћење библиотечке грађе.
- Опрема за смештај, чување и коришћење библиотечке грађе не одговара стандардима ни у погледу прилагођености за коришћење (висина полица ван стандарда).

- Књижни фонд није у слободном приступу и није прилагођен за кориснике, одрасле, а децу посебно.
- Библиотека нема довољно простора за повећање капацитета и опреме за смештај фонда, у било ком сегменту рада са фондом и корисницима.
- Библиотека нема довољно простора за смештај опреме за рад – рачунара за кориснике и запослене, скенера, штампача, копира-апарата и друге савремене опреме.
- Библиотека нема депо, као простор за депозитни смештај неактуелне, а потребне грађе.
- Не постоје просторије за прихват, привремено или трајно одлагање публикација и грађе, магацини, просторије за поправку и заштиту фонда.
- Због проширења смештајних капацитета за фонд, не постоји више простор за организовање културних програма.
- Не постоји простор за организовање изложби, као делатности која је законом предвиђена.
- Не постоји простор за рад одељења за дигитализацију које је законом прописано.
- Не постоји простор и опрема за рад са децом и организацију радионица у циљу промоције читања и учења.
- Не постоји простор и опрема за рад са младима, који је законским стандардима прописан.
- Не постоји простор за смештај стране књиге који је законом прописан.
- Не постоји простор за смештај периодичних публикација који је законом прописан.
- Не постоји простор за читаоницу у склопу Одељења периодичних публикација.
- Не постоји простор за смештај грађе, опреме и за рад у Завичајном, које је законским стандардима прописано.
- Не постоји издвојена читаоница у склопу Завичајног одељења, а што је законским стандардима прописана.
- Не постоји простор за читаоницу у склопу Дечјег одељења, а која је законским стандардима прописана.
- Не постоји перспектива за даљу адаптацију и проширење простора. Немогуће је у постојећим објектима вршити реорганизацију или даљу доградњу и преправку опреме.
- Библиотека нема могућност обезбеђења паркинга за кориснике, што је стандардом прописано.
- Објект у Карађорђевој 44 је у поступку реституције, што је важна чињеница за даље планирање.
- Објект у Карађорђевој 44 је у лошем стању и неопходно је значајно инвестиционо улагање због израженог проблема са капиларном влагом, која се и поред интервенција, није могла санирати. Фасада зграде је у лошем стању, а нова се не може урадити без санирања влаге, што је велики инвестициони захват.
- Простор Библиотеке у Војводе Мишића је специфичан, јер је реч о пословно-стамбеном објекту, у чијем приземљу је смештена управа, дечје и завичајно одељење. Библиотека није издвојена целина и трпи последице због сустанарских проблема (немогућност прикључења на јавну топлофикацију, проблеми са изливањем воде, проблеми са урушавањем зидова и фасаде и др).

4.2. ОПРЕМА

4.2.1. ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ПРОСТОРНИХ КАПАЦИТЕТА

У 2024. смо радили на опремању и текућем одржавању постојећих просторних капацитета. Поред редовног одржавања објекта током године, изведене су посебне активности које су трајно и квалитативно утицале на степен уређености и опремљености, од којих посебно истичемо:

- 1) Набављена је опрема за смештај књижне грађе, ормари и полице, столови и друга опрема.
- 2) Вршене су преправке постојећих полица и опреме за књижни фонд.
- 3) Извршене су веће интервенције на крову објекта у Карађорђевој 44, лимарски радови и постављање нових хоризонталних и вертикалних опукла.
- 4) Поправке моторног возила „Југо Флорида“, мањег обима.
- 5) Радови на електро-инсталацијама и на замени лед-расвете.
- 6) Поправке и текуће одржавање рачунарске и друге опреме (штампачи, копир-апарати и др).

4.2.2. РАЧУНАРСКА И ДРУГА ТЕХНИЧКА ОПРЕМА

Током 2024. Библиотека је поново унапредила своје ИТК капацитете набавком TRANSCEND 2TB 2.5" eksterni hard disk USB 3.1 TS2TSJ25M3S.

На крају 2024. године Библиотека поседује опрему:

- online UPS уређај SAMURAI Power TC 1000 PF1
- TOSHIBA Canvio Basics 2TB 2.5" екстерни хард диск HDTB420EK3AA
- TRANSCEND 2TB 2.5" екстерни хард диск USB 3.1 TS2TSJ25M3S
- одвлаживач Trotec TTK170S, 4 ком. (уређај за одвлаживање просторија)
- овлаживач Brune B250, 2 ком. (уређај за овлаживање просторија)
- Data logger Trotec BL 30, 3 ком. (уређај за контролу температуре и влажности просторија).
- Компјутерску опрему – 36 рачунара, а овај број рачунара је оптимални за:
- обављање основних задатака запослених радника
- за потребе корисника у библиотеци 10 ком.
- рад на терену
- један рачунар (донација ЕУ) у склопу ЕУ у вашој библиотеци
- један рачунар за контакт са Канцеларијом заштитника грађана
- дигитални фото-апарати – 2 ком.
- ласерске штампаче – 7 ком.
- скенер уређаје – 9 ком.
- дигитални пројектор и 1 пројекционо платно
- LED телевизор за презентацију и оглашавање – 2 комада
- мултифункционални уређај (скенер, штампач, факс) – 1 комад
- опрема за озвучавање - 1 миксета са појачалом/10 канала, 2 звучника са сталцима, 5 микрофона (2 конференцијска, 2 са сталцима и 1 бежични) и остала опрема за повезивање и напајање.

4.2.3. МОТОРНА ВОЗИЛА

Библиотека поседује у свом власништву два возила: комби марке „Форд Транзит“, купљен 2024. године, и моторно возило „Југо Флорида“, копљено пре двадесет једну годину, а оба набављена средствима Министарства за културу Републике Србије.

Комби марке „Форд Транзит“ је купљен за потребе организовања мреже библиотека на територији приградских и сеоских насеља, што представља значајан напредак имајући у виду чињеницу да су почетком деведесетих година прошлог века затворени сви огранци и књижнице.

Возило марке „Југо Флорида“ служи за потребе обављања послова из области матичних функција, јер је Библиотека регионална установа која врши надзор над стручним радом 45 библиотека на територији Колубарског округа, поред Ваљева у општинама Уб, Љиг, Лајковац, Мионица и Осечина.

Ово возило се користи и приликом организовања програма у сеоским и приградским срединама, јер су пре извесног времена затворени сви огранци Библиотеке (Дивци, Каменица, Ставе, Бранковина...), што истичемо као посебан проблем.

Закључак

Имајући у виду старост путничког возила и чињеницу да је оно неопходно у раду установе (која своју основну делатност и поверена јавна овлашћења обавља на територији целог Колубарског округа, стручни надзор у области библиотечко-информационе делатности над радом 45 библиотека у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности и Решењем министра културе и информисања о поверавању јавног овлашћења у области матичних функција, као и поверене послове у области заштите културног наслеђа на основу Закона о старој и реткој библиотечкој грађи и Решења министра културе и информисања о именовању библиотека које обављају јавно овлашћење у области заштите старе и ретке библиотечке грађе), истичемо посебну потребу за обезбеђење средстава за набавку новог возила за Библиотеку, како бисмо могли безбедно и у континуитету да вршимо своју делатност и поверене послове на територији целог Колубарског округа.

5. ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ И ЗАШТИТА ИМОВИНЕ

5.1. Заштита на раду

У току 2024. године вршено је редовно одржавање противпожарног система за дојаву пожара и обука запослених за поступање у случају пожара.

У складу са законом и предвиђеним роковима, вршена је провера нисконапонске електромереже и громобранских инсталација.

У складу са законом и предвиђеним роковима, вршено је мерење микроклиме у зимским условима.

У складу са законом вршена је редовна обука у вези са заштитом на раду, након чега су запослени полагали тестове.

У Библиотеци су спроведене редовне мере дезинфекција, дезинсекција и дератизација (ДДД), као скуп мера и метода за сузбијање и уништавање организама који могу бити преносиоци заразних болести или њихови резервоари, изазвачи алергијске реакције, имати токсично деловање или су на други начин штетни по здравље човека и његову околину.

5.2. Осигурање запослених и имовине

5.2.1. Осигурање запослених

У складу са законима, Библиотека је у 2024. години уговорила обавезно здравствено осигурање запослених. У циљу подизања квалитета услова за здравље запослених, а полазећи од принципа одрживости усвојеног Финансијског плана за 2024. годину, уговорено је и додатно осигурање запослених од хируршких интервенција, са позиције сопствених прихода.

5.2.2. Осигурање имовине

Библиотека је и у 2024. години осигурала имовину и то објекте и опрему, а посебно је осигурала књижни фонд, све у циљу смањења ризика у случају наступања осигураних случајева у редовним и ванредним ситуацијама.

Наведено осигурање имовине вршено је у складу са важећим актима које је Библиотека усвојила, а то су Процена ризика и План евакуације и склањања, чиме су поштовани и препознати ризици по приоритетима.

Закључак:

Библиотека је предузела све активности у циљу заштите здравља и безбедности запослених и имовине, поштујући важећу законску регулативу.

Библиотека као установа у сектору заштите културног наслеђа, а којој су поверени послове у области заштите старе и ретке библиотечке грађе, као надлежна институција која води регистар наведене грађе и сарађује са надлежним институцијама на републичком нивоу, предлаже оснивачу и другим надлежним институцијама да предузму активности у циљу стварања услова за заштиту старе и ретке библиотечке грађе на територији града Ваљева, а затим и целом Колубарском округу.

Библиотека предлаже да се у акт Процена ризика на нивоу Колубарског округа донесу одлуке које ће регулисати начин склањања грађе, место и учеснике у процесу склањања грађе од интереса за Републику Србију.

Библиотека предлаже да се у састав Штаба за ванредне ситуације на нивоу Колубарског округа укључи стручњак из области заштите културног наслеђа, а који поседује компетенције у области заштите покретног и непокретног културног наслеђа, а све у циљу смањења ризика у случају наступања ванредних ситуација.

6. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И КАДРОВИ

6.1. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Библиотека обавља своју делатност у наведеним службеним просторијама, али њена надлежност се простире на све јавне, школске, специјалне библиотеке на територији Колубарског округа, над којима врши надзор, пружа стручну помоћ и налаже мере за отклањање уочених недостатака.

Библиотека је чланица библиотечно-информационог система COBISS од 2005, којим руководи и активности координира Народна библиотека Србије преко Националног ВБС центра.

Целокупно пословање библиотеке одвија се у једном непрекидном низу операција које се организационо повезују у одређене процесне и организационе целине, односно одељења и службе.

На основу Закона о раду, Закона о јавним службама, Закона о буџетском систему, Закона о библиотечно-информационој делатности, Закона о заштити старе и ретке књиге, Статута Библиотеке и Правилника о систематизацији радних места дефинисани су основни сегменти пословања Библиотеке:

- организација укупне активности Матичне библиотеке,
- организација матичне функције и јединственог библиотечног система у граду Ваљеву и надлежној територији Колубарског округа,
- формирање библиотечких фондова (набавка и чување) и истраживачки послови,
- организација библиотечке мреже на територији града,
- обрада библиотечног материјала и формирање каталога,
- организација међубиблиотечке позајмице,
- презентовање библиотечке грађе корисницима, коришћење и евидентирање,
- вођење библиотечких статистика,
- пружање информационих услуга,
- рад са завичајном збирком, периодиком, посебним збиркама и легатима, старом и ретком књигом,
- рад са књигама на страним језицима,
- популарисање књиге и читања: књижевни сусрети, предавања, изложбе, филмске и друге пројекције, трибине, дебате, радионице и сл),
- заштита библиотечног материјала,
- пројектно планирање,
- финансијско-административни послови,
- помоћни послови.

Радно време Библиотеке са корисницима у 2024. је било радним данима од 8 до 20 часова.

Библиотека функционише кроз рад управе и девет организационих целина:

1. Одељење обраде и стручне књиге
2. Одељење периодичних публикација
3. Одељење матичних функција
4. Завичајно одељење и одељење старе и ретке библиј. грађе и посебних збирки и целина

5. Одељење за дигитализацију
6. Дечје одељење са читаоницом и рад на терену
7. Позајмно одељење за одрасле са читаоницом и рад на терену
8. Финансијско-рачуноводствено одељење
9. Послови одржавања хигијене и други помоћни послови.

Током 2024. године, због постојећег проблема са бројем извршилаца, вршено је континуирана едукација запослених у циљу стицања компетенција за више послова. Захваљујући ротацијама запослених током године, као и тимском раду, постигнути су резултати и остварене су планиране активности у пуном обиму.

6.2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА

Ред. бр.	Запослени	Радно место	Стручна спрема
1.	Виолета Милошевић	Директор/виши дипломирани библиотекар	VII
3.	Данијела Падејски	виши дипл.библиотекар	VII
4.	Ружица Дамњановић	виши дипл. библиотекар	VII
5.	Иван Базрђан	дипл.библиотекар	VII
6.	Катарина Јосовић	дипл. библиотекар	VII
7.	Ирена Карадаревић	дипл. библиотекар	VII
8.	Слађана Ликнић	дипл. библиотекар	VII
9.	Лепа Свиленковић	дипл. библиотекар	VII
10.	Ђорђе Милинковић	дипл. библиотекар	VII
11.	Милица Премовић	дипл. библиотекар	VII
12.	Марија Андрејевић	дипл. библиотекар	VII
13.	Јосип Грачанин	систем инжењер-информатичар	VII
14.	Младен Ристић	финанс. рачун. аналит.	VII
15.	Биљана Андрић	шеф рачуноводства	VI
16.	Иван Раденковић	књижничар	IV
17.	Маријана Тимотић	књижничар	IV
18.	Оливера Миловановић	књижничар	IV
19.	Гордана Грачанин	књижничар	IV
20.	Љубинка Табаковић	благајник	IV
21.	Вера Ђурић	спремачица	IV
22.	Гордана Митровић	спремачица	II

Програмски и финансијски план за 2024. годину реализован је са 19 радника на неодређено време и 3 радника на одређено време.

Преглед структуре запослених указује да је 16 радника радило на стручним пословима, а 6 радника на осталим, заједничким (општим) пословима.

Стручне и остале послове, запослени су обављали у оквиру својих служби и одељења, а поједини су имали више задужења због недовољног броја извршилаца.

Стручне послове у оквиру одељења су обављали:

а) Позајмно одељење за одрасле: Гордана Грачанин, Иван Базрђан, Лепа Свиленковић и Марија Андрејевић б) Дечје одељење: Оливера Миловановић, Маријана Тиморић, Милица Премовић и Ђорђе Милинковић в) Одељење стручне обраде: Данијела Падејски и Слађана Ликнић г) Одељење периодичних публикација: Ирена Карадаревић д) Завичајно одељење и одељење старе и ретке библ. грађе и посебних збирки и целина: Виолета Милошевић и Ђорђе Милинковић ђ) Матично одељење: Ружица Дамњановић ђ) Одељење дигитализације: Јосип Грачанин и Иван Раденковић

Остали послови, обављани ван редовног рада у одељењима:

а) На пословима одржавања мреже и система информационог система и других послова у вези са одржавањем хардвера радио је Јосип Грачанин б) На пословима евиденције о раду запослених и праћења вести у медијима:

Оливера Миловановић в) На пословима евиденције поклона и издања Библиотеке: Милица Премовић г) На пословима израде спецификација за јавне набавке и набавке књига: Гордана Грачанин д) На пословима свих набавки и јавних набавки: Јосип Грачанин и Младен Ристић ђ) На пословима уређења сајта Јосип Грачанин, Лепа Свиленковић и Виолета Милошевић е) На пословима организације културних програма: Виолета Милошевић, Иван Базрђан и Ђорђе Милинковић, Слађана Ранковић, Лепа Свиленкови, Ирена Карадаревић ж) На пословима издавачке продукције: Виолета Милошевић и Јосип Грачанин з) На пословима набавне политике монографских публикација: Ружица Дамњановић, Данијела Падејски, Маријана Тимотић, Гордана Грачанин, Слађана Ранковић, уз подршку осталих стручних радника који раде са корисницима и фондом.

Библиотека нема правну, ни службу општих послова, тако да су ови послови распоређени на библиотечке раднике: а) На пословима израде документације, вођења архива и евиденција радили су: Виолета Милошевић, директор и Оливера Миловановић, књижничар б) На пословима у вези са јавном набавком радио је Јосип Грачанин, систем-инжењер информатичар.

Поред стручних послова, активности из делокруга финансија и рачуноводства обављале су запослене у Одељењу рачуноводства, Биљана Андрић, шеф рачуноводства, Младен Ристић, финансијско-рачуноводствени аналитичар и Љубинка Табаковић, благајник.

Послове одржавања хигијене и курирске послове обављале су Гордана Митровић и Вера Ђурић.

Закључак

- 1) Основна делатност реализована је са 16 стручних радника, од којих сви имају стручна звања, у складу са законским условима, а 8 има потребне лиценце за рад у систему COBISS.
- 2) За рад Библиотеке у стандардним условима потребно је оптимално 24 радника на стручним пословима у библиотечко-информационој делатности, па је садашњи број запослених око 60% од стандардом потребног броја стручних радника у Библиотеци.*
- 3) Један радника је полагао стручни испит у Народној библиотеци Србије, један радник је похађао курсеве за стицање лиценци за рад у окруђењу COBISS – каталогизација – почетни курс.

***Извор информације:**

- Записник о надзору над стручним радом Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, бр. 12/116/1 од 21.1.2021. (Народна библиотека Србије)
- База Мрежа библиотека Србије (Народна библиотека Србије)

7. ПОСЕБНЕ МЕРЕ И РЕЗУЛТАТИ

Реализацијом Програма рада у 2024. редовних активности, послова и задатака свих запослених, али и ефикасним додатним ангажовањем остварени су позитивни резултати. У неким сегментима су достигнуте и увећане вредности остварене пре пандемије, што бележимо као резултат изузетног залагања.

- Библиотека је реализовала услуге позајмице књига на свим одељењима, радећи у континуитету, у пуном обиму радног времена.
- Реализоване су активности набавке опреме и материјала (око 95%).
- Реализоване су стручне услуге у вези са основном делатношћу (око 98%).
- Реализовани су јавни културни програми у потпуности у складу са планом активности.

7.1 ПОСЕБНИ ПОЗИТИВНИ РЕЗУЛТАТИ

Библиотека је у 2024. године континуирано и ангажовано радила на реализацији планираних активности, а посебно истичемо следеће резултате:

1. „Изузетна Вукова награда за изузетан допринос развоју културе и образовања у Србији“ је посебно признање које је Библиотеци уручила Културно-просветна заједница Србије.
2. Остварен је напредак на плану решавања проблема са простором, односно, Скупштина града Ваљева је потврдила одлуку о намени објекта некадашњег Дома војске у Карађорђевој 24 за потребе Библиотеке.
3. Пројекат „Пружање услуга удаљеним корисницима – набавка возила за библиобус“, који је финансирало Министарства културе Републике Србије.
4. Пројекат „Women Writers Route“, чије су чланице Библиотека и Град Ваљево, у сарадњи са Форумом Словенске културе са седиштем у Словенији, сертификован код Савета Европе.
5. Пројекат „Књижевна манифестација Љубини дани“ – суфинансирање Министарства културе РС.
6. Изузетни резултати на пољу издавачке делатности, 8 публикација и велики број примерака информативно-документарног материјала.
7. Библиотека је била организатор „Зимског БДС форума 2024: Злоупотребе и проблеми у вези Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја“.
8. Додела награде „Десанка Максимовић“, тридесет прва свечаност.
9. „ВООК-а у Дворишту, тридесет осма сезона.
10. Други Сустрет литерарних секција ваљевских основних школа „Од детета до поете“.
11. Трећи Фестивал драмског стваралаштва „Десанка Максимовић“.

8. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

Приходи

Укупни приходи Библиотеке у 2024. су били 47.926.522,70 динара. Примарни извор прихода представљала су буџетска средства, од чега су средства оснивача, града Ваљева, у износу од 41.712.017,66 дин., а преостала средства се односе делом на приходе од Министарства културе и информисања Републике Србије, у укупном износу од 5.184.250,04 дин за финансирање пројеката на конкурсима Министарства културе и за поверене послове у оквиру матичних функција.

Преостали приходи су средства реализована из других извора и то су: приход од чланарине 975.255,00 дин и средства из донација 55.000,00 динара.

Расходи

Расходи у 2024. су износили укупно 47.951.023,55 дин., од чега је 41.712.017,66 дин. на терет буџета града и 5.184.250,04 од Министарства културе Републике Србије, а преко Града Ваљева. Преостали износ у обиму 1.054.755,85 односи се на: 722.971,34 дин. расходи из осталих извора (чланарина); 48.784,50 дин. средства из донација и расходи финансирани из суфицита из ранијих година 283.000,01 дин.

Детаљан преглед прихода и расхода исказан је у Финансијском извештају о пословању Библиотеке, а који представља интегрални додатак овом извештају.

Јавне набавке

Током 2024. године успешно су спроведене јавне набавке:

Једна јавна набавка – отворени поступак, са 16 успешно спроведених партија за набавку књига.

Друга јавна набавка спроведена је за набавку комби-возила за библиобус и пружање библиотечких услуга удаљеним корисницима у приградским и сеоским насељима.

Трећа јавна набавка је један обједињен поступак јавне набавке за електричну енергију, а који је спроведен преко Медицинске школе Ваљево.

9. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево је у 2024. години реализовала активности предвиђене финансијским и програмским планом. Реализовани су послови у домену библиотечко-информационе делатности, заштите културног наслеђа, велики број културних програма, радионица и сличне активности у циљу промоције културе и образовања.

Извештај представља документ који је настао на основу анализе извештаја о реализованим пословима и активностима, који директору достављају запослени и то: 156 недељних и 9 годишњих извештаја од стране стручних служби у области библиотечке делатности, преко 30 извештаја финансијске службе, 1 тромесечни, 1 шестомесечни извештај и 1 годишњи извештај финансијске службе.

Достављени извештаји представљали су извор информација за анализе и планирања која су извршена током 2024. и на крају 2024.године.

На основу комплетног извештаја о раду у 2024.години може се закључити следеће:

I У 2024. књижни фонд је увећан за 4.796 монографских публикација, тако да закључно са 2024. Библиотека располаже укупним фондом од 135.399 монографских публикација (књига), што представља укупно увећање за 3,6%.

Фонд периодичних публикација увећан је у 2024. тако да закључно са 2024. Библиотека располаже фондом од 19.230 јединица периодичних публикација, односно преко 400 наслова.

II Обим средстава за набавку књига у 2024. је био знатно већи у односу на 2023. годину, што је директно утицало на већи број купљених примерака, без обзира на увећање просечне цене књиге на тржишту.

III Број укупно регистрованих корисника у 2024. је око 42.000, а од тога је 29.761 регистрованих корисника који долазе због услуга у вези са позајмицом књига.

IV Издато је у 2024. години око 64.532 примерка монографских публикација, углавном ван библиотеке. Издавали смо књиге и за рад у читаоници.

V На крају 2024. COBISS база Библиотеке COBISSMBVA садржи 86.498 записа, односно, 142.497 примерак књига је видљив у систему COBISS. У 2024 години је урађено укупно 3.434 записа, тј. 4.289 књига у бази Библиотеке COBISSMBVA, од чега је нових преузетих записа 2.915, а поново ажурираних и допуњених записа 493 и нових креираних записа је 26.

VI У 2024. години је набављено ново возило марке „Форд Транзит“ за библиобус, што представља стратешки резултат на активирању библиотечке мреже на територији приградских и сеоских насеља града Ваљева.

VII Културни програми у Библиотеци су одржавани у планираном обиму, од којих су најзначајније манифестације на републичком нивоу, „Љубини дани“, „ВООКа у Дворишту“, „Завичајни књижевни агапе“, радионице и програми за децу и појединачни програми, селективно. У 2024. години је остварен запажен

результат у раду Музеја завичајних писаца. Изложбе као програмска форма су омогућиле значајно повећање корисника на годишњем нивоу, а педагошки рад у овом простору је посебно препознат.

VIII Библиотека је у 2024. значајно унаредила своју издавачку делатност, објављивањем 6 монографских публикација и 2 периодичне публикације. Информативни материјал који се односи на културне програме и који се чува као ситна документарна грађа, штампан је у досадашњем, запаженом обиму.

IX У 2024. је извршено значајно попуњавање дигиталне колекције на подсајту (<https://digitalna.bibliotekavaljevo.rs>), који се налази на домену www.bibliotekavaljevo.rs. Дигитална колекција се презентује преко Омека платформе и садржи за сада дигитализовану грађу из завичајног фонда, периодичне публикације и старе и ретке књиге.

X Библиотека је у 2024. години значајно унапредила опрему за смештај књижног фонда, полице и остали намештај.

XI Библиотека је током 2024. радила на стручном усавршавању и образовању, како својих запослених, тако и стручних радника у другим јавним и школским библиотекама. Један библиотекар из Колубарског округа је упућен на полагање стручног испита и два библиотекар на курсеве за лиценце за рад у систему узајамне каталогизације.

Библиотека је као матична установа извршила седамнаест стручних надзора, након чега је достављен извештај о затеченом стању и мерама које треба спровести у циљу унапређења библиотечко-информационе делатности.

XII У 2024. је дошло до стратешког напретка у погледу решавања проблема са простором за Библиотеку. Град Ваљево је потврдио одлуку о намени објекта некадашњем Дома војске у Карађорђевој 24, а за потребе Библиотеке (Скупштина града Ваљева бр. 416-21/2024-08).

Матична библиотека
Љубомир Ненадовић Ваљево

Директор
Билета Милошевић

N. Mirošević

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИКАНСКИ СЛУЖБЕНИ
"АУДИТНОР ЈАВНОСТИ"
Број: 132
Датум: 18. 02. 2025 год.
З А Ј Б Е Б О

ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈАЛАН 2024

ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2024. ГОДИНУ

I Планирани приходи и примања за 2024 .год.				
Кonto	Опис прихода	2024.год.	2024.год.- Извршење финансијског плана	Индекс 2024/2024
791111	Приход из буџета Града	43,447,920.00	41,712,017.86	96.00
791111	Приход из буџета (Приход од Републичког Министарства)	5,690,000.00	5,184,250.04	91.11
742141	Приход од продаје добара и услуга (оств. из проширене деп.)	1,050,000.00	975,255.00	92.88
733144	Текући наменски трансфери у ужем смислу, од Републике у корист нивоа градова			
744141	Текући доброволни трансфери од физичких и правних лица у корист нивоа градова,	55,000.00	55,000.00	100.00
321311	Нераспоређени вишак прихода из ранијих година	283,287.30	283,287.30	100.00
	УКУПНИ ПРИХОДИ	50,526,207.30	48,209,810.00	95.42

II Планирани расходи и издаци за програмску активност 1201-0001 - 2024.год.- Извршење финансијског плана

Група	Кonto	Опис	СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА 2024. ГОД.	ИЗДАЦИ ИЗ ОСТАЛИХ ИЗВОРА 2024.	СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА 2024. ГОД.- Извршење финансијског плана	ИЗДАЦИ ИЗ ОСТАЛИХ ИЗВОРА 2024.- Извршење финансијског плана	Индекс буџет	Индекс осталих извори
1	2	3	4	5	6	7	8	8
411		ПЛАТЕ ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ	22,940,440.00	0.00	22,940,431.72	0.00	100.00	
	411111	плате по основу цене рада	21,649,350.00		21,649,343.66		100.00	
	411115	микули рад	1,023,471.00		1,023,470.56		100.00	

ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈАН 2024

411117	накн. зар. за бол. до 30 дана	202,794.00		202,793.26		100.00
411151	Накнада штете запосленом за неискоришћени годишњи одмор	64,825.00		64,824.24		100.00
412	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ	3,475,480.00	0.00	3,475,475.27	0.00	100.00
412111	допринос за лио	2,294,048.00		2,294,043.43		100.00
412211	допринос за здр. осиг.	1,181,432.00		1,181,431.84		100.00
413	НАКНАДЕ У НАТУРИ	50,000.00		45,000.00		90.00
413142	поклони за децу запослених	50,000.00		45,000.00		90.00
414	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	1,000,000.00	10,000.00	679,913.96	0.00	67.99
414311	отпремина прил. одл. у пензију	219,000.00	5,000.00	0.00	0.00	
414314	помоћ у случају смрти запосл.	100,000.00	5,000.00	0.00	0.00	
414411	помоћ у медиц. лечењу запосл.	487,000.00		486,615.96		99.92
414419	Остале помоћи запосленим радницима	194,000.00		193,298.00		99.64
415	НАКНАДЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	600,000.00	60,000.00	502,391.02	55,821.62	83.73
415112	накнаде тр. за превоз на посао	600,000.00	60,000.00	502,391.02	55,821.62	83.73
416	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА	1,055,000.00	0.00	1,046,850.57	0.00	99.23
416111	јубиларне награде	1,055,000.00		1,046,850.57		99.23
421	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	3,505,000.00	200,000.00	3,340,022.69	186,646.82	93.32
421111	трошкови платног промета	40,000.00	40,000.00	28,662.94	37,599.86	71.66
421211	услуге за електричну енергију	1,182,000.00		1,072,677.83		90.75
421225	централно грејање	1,727,000.00		1,726,294.96		99.96
421311	услуге водовода и канализације	60,000.00		51,134.06		85.22
421324	одвоз отпада	20,000.00		17,755.46		88.78
421411	телефон телекс и телефакс	43,000.00		36,551.22		85.00
421412	интернет и слично	81,000.00		78,245.94		96.60

ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈАН 2024

421414	услуге мобилног телефона		83,000.00		88,601.35		95.27	
421421	пошта		75,000.00	5,000.00	66,749.81	2,016.23	89.00	40.32
421422	услуге доставе							
421511	осигурање зграда		45,000.00	2,000.00	41,421.33	0.00	92.05	
421512	осигурање возила			120,000.00		119,030.73		99.19
421513	осигурање опреме		90,000.00		87,263.49		96.96	
421521	ос. запосл. у случ. нес. на раду		20,000.00		15,864.30		79.32	
421522	здрава. осигурање запослених			28,000.00		28,000.00		100.00
421919	остали непоменути трошкови		29,000.00	5,000.00	28,800.00	0.00	99.31	
422	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА-Министарство		190,000.00	0.00	129,456.73	0.00	68.14	
422111	трошкови дневница на сл. путу		100,000.00		97,230.00	0.00	97.23	
422121	трошкови превоза на сл. путу		30,000.00		2,630.00	0.00	8.77	
422131	трошкови смештаја на сл. путу		60,000.00		29,596.73		49.33	
422	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА		82,000.00	83,000.00	64,086.79	17,915.00	78.15	21.58
422111	трошкови дневница на сл. путу		60,000.00	48,000.00	47,584.50	16,205.00	79.31	33.76
422121	трошкови превоза на сл. путу		15,000.00	28,000.00	9,540.00	1,710.00	63.60	6.11
422131	трошкови смештаја на сл. путу		7,000.00		6,962.29		98.46	
422194	накнада за употр. сопств. возила			7,000.00		0.00		
423	УСПЛУТЕ ПО УГОВОРУ-Министарство		40,000.00	0.00	40,000.00	0.00	100.00	
423399	остали изд. за стручно образ.		40,000.00		40,000.00		100.00	
423	УСПЛУТЕ ПО УГОВОРУ-ДОНАЦИЈА			25,000.00		18,784.50		75.14
423621	услуге уговорних услуга			15,000.00		12,267.50		81.78
423711	репрезентација			10,000.00		6,517.00		65.17
423	УСПЛУТЕ ПО УГОВОРУ		3,395,000.00	315,000.00	3,326,225.04	254,582.78	97.97	80.82
423211	услуге за израду софтвера			85,000.00		68,570.00		80.67

ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈА 2024

423321	компјутерска опрема		44,000.00		20,700.00		47.05
423399	остали издаци за стручно образ.	45,000.00	13,000.00	33,800.00	74.67	100.00	
423421	услуге информисања јавности	10,000.00		0.00			
423432	објављивање тендера и информативних огласа		1,000.00				
423539	остале правне услуге	80,000.00	5,000.00	80,000.00	100.00		
423621	угоститељске услуге		80,000.00	70,687.50		88.33	
423711	репрезентација		82,000.00	81,845.22		99.57	
423712	поклопи		4,900.00	0.00			
423911	остале опште услуге	3,260,000.00	100.00	3,212,625.04	98.55	0.06	
425	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	650,000.00	10,000.00	434,724.21	66.88		
425111	зидарски радови	1,000.00		0.00			
425112	столарски радови	10,000.00		0.00			
425113	молерски радови	20,000.00		0.00			
425115	радови на водов. и канализацији	5,000.00		0.00			
425116	централно грејање	20,000.00		0.00			
425117	електричне инсталације	92,000.00		0.00			
425119	остале усл. и матер. за тек. одр.	186,000.00	1,000.00	172,176.00	92.57		
425211	механичке поправке	10,000.00	2,000.00	1,000.00	10.00		
425212	поправке ел. и електрон. опреме	5,000.00		0.00			
425221	намештај	165,000.00	5,000.00	163,068.21	98.83		
425222	рачунарска опрема	5,000.00	2,000.00	0.00			
425224	ел. и фотографска опрема	10,000.00		6,000.00	60.00		
425229	ост. попр. и одрж. админ. опр.	1,000.00		0.00			
425281	опрема за јавну безбедност	120,000.00		92,480.00	77.07		
426	МАТЕРИЈАЛИ-Министарство	70,000.00	0.00	50,000.00	71.43		

ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈА 2024

426	426111	канцеларијски материјал	30,000.00		30,000.00		100.00	
	426411	бензин	40,000.00		20,000.00		50.00	
		МАТЕРИЈАЛИ-ДОНАЦИЈА				30,000.00		100.00
	426411	бензин				30,000.00		100.00
426		МАТЕРИЈАЛИ	520,000.00	170,000.00	425,606.32	148,165.65	81.85	87.16
	426111	канцеларијски материјал	120,000.00	10,000.00	112,986.62	5,616.10	94.16	56.16
	426131	цвеће и зеленило	5,000.00	25,000.00	1,969.60	23,700.00	39.39	94.80
	426311	струч. лит. за ред. потребе зап.		80,000.00		79,200.00		99.00
	426411	бензин		30,000.00		20,000.00		66.67
	426621	материјал за културу	190,000.00	5,000.00	188,689.77	1,100.02	98.78	22.00
	426819	остали материјал за одрж. хиг.	75,000.00	9,000.00	60,163.90	8,524.50	80.22	94.72
	426911	Потрошки материјал	40,000.00		31,427.04		78.57	
	426919	остали мат. за посебне намене	90,000.00	11,000.00	50,369.39	10,025.03	55.97	91.14
482		ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ	0.00	42,000.00	0.00	20,325.00		48.39
	482131	регистрација возила		36,000.00		19,733.00		54.81
	482211	републичке таксе		2,000.00		592.00		29.60
	482231	градске таксе		2,000.00		0.00		
	482251	судске таксе		2,000.00		0.00		
483		НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ПЕНАЛИ ПО РЕШЕЊУ СУДОВА	80,000.00	0.00	0.00	0.00		
	483111	новч.казне по решењу судова	80,000.00		0.00			
512		МАШИНЕ И ОПРЕМА	300,000.00	283,287.30	177,768.00	283,000.01	59.26	99.90
	512211	наменатеј	150,000.00	283,287.30	148,308.00	283,000.01	98.87	99.90
	512221	рачунарска опрема	90,000.00		29,460.00		32.73	
	512241	електронска опрема	50,000.00		0.00			
	512251	опрема за домаћинство	10,000.00		0.00			

ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈАН 2024

423699	остале стручне услуге	900,000.00	50,000.00	888,281.98	15,760.00	96.70	31.52
423	УСЛУГЕ ПО УТОВОРУ МК	390,000.00	0.00	150,000.00	0.00	38.46	
423699	остале стручне услуге	390,000.00		150,000.00		38.46	
424	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	1,500,000.00	80,000.00	1,416,182.41	23,754.47	94.41	29.69
424221	услуге културе	850,000.00	60,000.00	829,891.00	23,754.47	97.63	39.56
424911	остале специјализоване услуге	650,000.00	20,000.00	586,291.41	0.00	90.20	
УКУПНИ ТРОШКОВИ		3,740,000.00	160,000.00	3,372,734.39	39,514.47	90.18	24.70

Извори финансирања							
01	Приходи из буџета	3,350,000.00		3,222,734.39			
04	Сопствени приходи		160,000.00			39,514.47	
07	Трансф. од др. нивоа власти	390,000.00		150,000.00			
Укупно		3,740,000.00	160,000.00	3,372,734.39	39,514.47		

Укупно 0001+0003	44,137,920.00	1,388,287.30	42,081,474.39	1,054,756.85			
------------------	---------------	--------------	---------------	--------------	--	--	--

Планирани расходи и издаци за пројекат 1201-4007 " Пружање библиотечких услуга удалењеним корисницима – набавка возила за библиобус " - 2024.год.- Извршење финансијског плана

Група	Конто	Опис	СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА 2024. ГОД.	ИЗДАЦИ ИЗ ОСТАЛИХ ИЗВОРА 2024.	СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА 2024. ГОД.- Назива финансијског плана	ИЗДАЦИ ИЗ ОСТАЛИХ ИЗВОРА 2024.- Назива финансијског плана	Индекс буџет	Индекс остали извори
512		МАШИНЕ И ОПРЕМА МК	5,000,000.00	0.00	4,814,793.31	0.00	96.30	#DIV/0!
	512119	Остала опрема за копирани саобраћај	5,000,000.00		4,814,793.31		96.30	

ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈАЛ 2024

	Остала опрема за копнени саобраћај						
512119	Остала опрема за копнени саобраћај						
512119	Остала опрема за копнени саобраћај						
УКУПНИ ТРОШКОВИ		5,000,000.00	0.00	4,814,793.31	0.00	96.30	#DIV/0!

Укупно 0001+0003+пројект	49,137,920.00	1,388,287.30	46,896,267.70	1,054,755.85			
--------------------------	---------------	--------------	---------------	--------------	--	--	--

Dr. M. Petrović

Градској управи града Ваљева, Одељењу за друштвене делатности

Предмет: Просек плата по стручној спреми запослених у Матичној библиотеци
"Љубомир Ненадовић" Ваљево

Стручна спрема	2023. година		2024. година		% Нето	% Бруто
	Нето	Бруто	Нето	Бруто		
Директор	102,923.00	143,687.00	113,431.00	158,247.00	110.21	110.13
VII степен	70,424.00	97,291.00	77,642.00	107,166.00	110.25	110.15
VI степен	67,392.00	93,001.00	74,306.00	102,434.00	110.28	110.14
IV степен	47,757.00	64,991.00	52,632.00	71,575.00	110.21	110.13
I степен	42,343.00	57,267.00	49,880.00	67,289.00	117.80	117.50

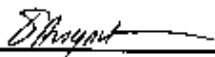
Разлог увећања плата је повећање основице за обрачун од јануара 2024. за 10%, значајнија одступања од тог процента у односу на претходну годину су код првог степена због раста минималне цене рада, и мања одступања код свих категорија због увећања минулог рада

У Ваљеву

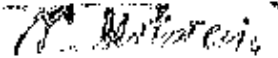
14.02.2025.

Шеф рачуноводства

Директор

Билјана Андрић

Виолета Милошевић